

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

DİLEKÇE KOMİSYONU GIDA BANKACILIĞI UYGULAMASININ ARAŞTIRILMASI VE YAYGINLAŞTIRILMASINI İNCELEME

ALT KOMİSYONU

ALT KOMİSYON TUTANAKLARI

15.11.2017 Tarihli Alt Komisyon Toplantı Tutanağı

15 Kasım 2017 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.05

BAŞKAN : Mihrimah Belma SATIR (İstanbul)

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli basın mensupları, kıymetli katılımcılar; toplantı yeter sayımız vardır, toplantımızı açıyoruz.

Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunun 6 sayılı kararıyla kurulan Gıda Bankacılığı Uygulamasının Araştırılması ve Yaygınlaştırılmasını İnceleme Alt Komisyonunun 7’nci toplantısını açıyorum.

1 Haziran 2016 tarihinde kurulan ve bir yıldan uzun süredir çalışmalarını yürüten bu alt komisyonumuz, Hakan Topçu isimli Ankara’da çalışan bir genç öğretmenin dilekçe üzerine kurulmuştur. Öncelikle bu genç öğretmenimizi tekrar anarak kendisine teşekkür etmek istiyorum. Kendisini burada dinlerken gelecek adına umutlarımız arttı. Zira ülkemizdeki israfın önlenmesi adına dilekçesini bize, Komisyonumuza vermek suretiyle âdeta vatani bir görev yerine getirdi ve bu ülkenin geleceğinin inşasında bir tuğla koydu. Bu dilekçe üzerine biz çalışmalarımıza başladık ve burada bir seri toplantılar ve yerinde incelemeler yaptık. Burada yaptığımız toplantılarda Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı yetkililerimizi, Tarım Bakanlığı yetkililerimizi, Maliye Bakanlığı yetkililerimizi, Avrupa Birliği Bakanlığı yetkililerimizi ve çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarını dinledik, vakıf ve dernekleri dinledik.

Zekât Kurumunun modern manada gıda bankacılığıyla örtüşüp örtüşmediğini incelemek üzere Diyanet İşleri Başkanlığımızı dinledik ve yerinde uygulamaları görmek üzere 8 yerinde incelemede bulduk. Yaptığımız yerinde inceleme ziyaretlerinde gıda bankacılığını yürüten sivil toplum örgütlerinin genel merkezlerini ziyaret ederek ve yaptıkları faaliyetleri yerinde inceleyerek konuya daha da dâhil olduk.

Bu toplantının önemiyle birkaç cümle söylemek istiyorum. Gıda bankacılığı zenginden fakire gönüllülük üzerinde akışı ifade etmektedir. Bu iş akışında rol alanları bir araya getiren yapıya gıda bankacılığı denir.

Bu masada muhtaçlar ve fakirler ile sosyal yardımlar üzerine çalışmalarıyla bilinen Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımızın yetkilileri var. Gıda güvenliği konusunda Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımızın yetkilileri var, sahada fakir ve muhtaç ailelere, kişilere yardım ulaştırmayı görev bilen sorumluluk sahibi ve tecrübeli sivil toplum kuruluşlarımızın yetkilileri var. Yardımseverlik konusunda dünyaya örnek olarak gösterebileceğimiz esnaf ve sanatkârlarımızı temsilen meslek kuruluşlarımızın yetkilileri var. Vergi mevzuatı ve teşvikler konusunda bizleri aydınlatabilecek Gelir İdaresi Başkanlığı ve muhasebecilerin meslek kuruluşları yetkilileri var.

Hep birlikte verimli bir toplantı yapacağımızı düşünüyorum. Türkiye’de gıda bankacılığı faaliyetlerinin ihtiyaç duyduğu düzenlemelerin yapılması, uygulamada ve sistemde birlik sağlanarak en iyi şekilde yürütülmesine vesile olmayı amaçlıyoruz. Bu kapsamda, sosyal yardımlar alanında kayıt dışılığın azaltılması ve teşvikler konusunda farkındalığın artırılmasını önemsemekteyim, Komisyon üyelerimizle birlikte önemsemekteyiz.

Toplantımıza geçmeden önce davet ettiğimiz misafirlerimizi kısaca geldikleri kurumları itibarıyla tanımak istiyoruz. Ondan sonra Komisyonumuzun hazırladığı 5 slayttan oluşan bir çalışma var, onu göstereceğiz. Ondan sonra toplantımıza başlayacağız.

(Toplantıya katılan katılımcılar kendisini tanıttı)

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz tekrar.

Kısaca birbirimizi tanıdık.

Şimdi, bizim hazırladığımız bir slayt var.

Bugüne kadar yaptığımız çalışmalarla ilgili 5 sayfadan oluşan slayt var.

Komisyonumuzu kurduğumuzu söylemiştim, Türkiye’de yapacağımız çalışmalar hakkında da kısaca bilgi vermiştim.

Gıda bankacılığıyla ilgili –eminim her biriniz biliyorsunuz ama tekrar etmek istiyorum- işletmelerin stoklarında bulunan gıda, giyecek, yakacak, temizlik maddelerinden son kullanma tarihi yaklaşmış, paketleme veya üretim hatası bulunan, ihracat veya ihtiyaç fazlası gibi sebeplerden dolayı değerini kaybeden veya zayi olacak maddelerin ihtiyaç sahibi insanlara ulaştırılmasını sağlayan işletmeler ile dernek ve vakıflar arasında köprü oluşturan bir organizasyondur gıda bankacılığı.

Gıda bankacılığı uygulamasıyla hem israfın önüne geçilmekte hem de sosyal sorumluluk bilinciyle ihtiyaç sahibi insanlara yardım edilmektedir. Bununla ilgili iki önemli mevzuat var: 3/7/2005 tarihli, 5393 sayılı Belediye Kanunu, bir de Katma Değer Vergisi Kanunu. Detaylara girmiyorum, bu sunumu arzu edenlere de arkadaşlarım gönderebilir. Mevzuatımızda gıda bankacılığıyla ilgili önemli bu iki madde var. Bir tanesi, biliyorsunuz, vergi muafiyetiyle ilgili bir madde, Sayın Müsteşarım bilir, bir tanesi de Belediye Kanunu.

Diğer slaytta da bu mevzuatlar var: “Fakirlere yardım amacıyla gıda bankacılığı faaliyetinde bulunan dernek ve vakıflara Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde bağışlanan gıda, temizlik, giyecek, yakacak maddelerinin maliyet bedeli...” diğer maddede de “Gelir vergisi matrahının tespitinde gelir vergisi beyannamesinde bildirilecek gelirlerden aşağıdaki indirimler yapılır.” diyor. “Fakirlere yardım amacıyla gıda bankacılığı faaliyetinde bulunan dernek ve vakıflara Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde bağışlanan gıda, temizlik, giyecek ve yakacak maddelerinin maliyet bedelinin tamamı.” Mevzuat bundan ibaret.

“Gelir vergisi ve kurumlar vergisi mükellefleri, dernek ve vakıfların tüzüğünde ihtiyaç sahiplerine gıda yardımı yapabilme hükmü bulunanlara gıda, temizlik, giyecek ve yakacak maddeleri bağışlamaları hâlinde bu bağışları gıda bankacılığı kapsamında vergi matrahından düşülebilmektedir.” Mevzuat bundan ibaret.

Yaptığımız çalışmaları kısaca arkadaşlarım buraya yazdılar ki ben bunların bir kısmını anlattım, yerinde inceleme ziyaretlerimizi söyledim. Bunlar bir müddet sonra ekranda görülecek. Yerinde incelemede Deniz Feneri Ankara şubesini, İstanbul Temel İhtiyaç Derneği -ki önemli bir dernek olduğunu düşünüyorum- TİDER, vakti olanların İnternet sitesini incelemesini ve onlara destek vermesini de öneririm, başarılı bir örnek. Gaziantep’e gittik, biraz evvel söyledim, Gaziantep Milletvekilimiz bize ev sahipliği yaptı, çok iyi bir örnek Gaziantep’teki çalışmalar. Beyoğlu Belediyesinin gıda bankası gerçekten bütün teknik imkânları kullanarak 4.0 teknolojisiyle çalışılan bir sistem, son derece başarılı. Eskişehir’deki kaymakamlık ve belediyelerin çalışmalarını inceledik. Adana’da özellikle tarımdaki israfla ilgili dikkat çekmemiz gereken konular var, başarılı örnekler var orada da belediyelerde. Hatay’da Suriyelilerle ilgili çok iyi örnekler var. Malatya’da yine aynı şekilde hem sınırda Suriyelilere hem yerelde halka çünkü Hatay, Malatya ve Antep sanayinin olduğu yer, hayır kültürünün geliştiği yer, dolayısıyla, orada başarılı örnekler var. Burada da isimler var, bunları arkadaşlar zamanla size gösterecekler. Bu sunumu da size takdim edebiliriz.

Şimdi toplantının formatını şöyle düşünüyoruz: Önce, davet ettiğimiz bu beş altı STK temsilcisi var, onlara konularını bize çok kısa olarak anlatmalarını, özellikle sorunlarını anlatmalarını, burada Maliye, Tarım ve Aile Bakanlığıyla ilgili konularını, sorunlarını anlatmalarını ve karşılıklı bir görüş alışverişinde bulunmayı tavsiye ediyorum.

Söz almak isteyen var mı? Tek tek her birinize de söz verebiliriz, sıradan da başlayabiliriz.

Buyurun.

Kendinizi tekrar tanıtarak konuşursanız, zabıtlara geçsin.

ŞAHİNBEY BELEDİYESİ SOSYAL, SAĞLIK, KÜLTÜR, SPOR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ SAYMANI SAİT ŞAHİN – Birinci sayfadaki slaytınız Sayın Başkanım... İçeriğiyle ilgili 4 ana madde var, bağış alabiliyoruz; yiyecek, giyecek, temizlik, yakacak. Bunun içeriğinde... Biz sanayi memleketiyiz, siz de söylediniz. Mesela, bize halı bağışı yapmak isteyen bir sürü firma var ki yapıyorlar; kamyonlarla, tırlarla getiriyorlar, Allah razı olsun. Ama, bunun gıda bankacılığından yararlanamıyoruz. Halı, bir de çocuk bezi... Bir de bize beyaz eşya bağışı yapanlar var. Bunu eklemek mümkün mü o şeye?

BAŞKAN – Yani, siz Türkiye’deki gıda bankacılığı mevzuatındaki bu 4 konunun bir şekilde genişletilmesinden yanasınız. Şimdi, bu önerileri, görüşleri biz alacağız, tabii ki bürokratlarımız da alacak. Biz bunu Komisyon raporumuzda bir şekilde değerlendireceğiz.

Peki, size şu anda halı bağışlayanları nasıl vatandaşa ulaştırıyorsunuz veya ulaştırmıyorsunuz?

ŞAHİNBEY BELEDİYESİ SOSYAL, SAĞLIK, KÜLTÜR, SPOR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ SAYMANI SAİT ŞAHİN – Bizim sosyal marketimiz var, belediyenin bünyesinde. Bu sosyal marketimiz Sosyal Yardım Müdürlüğü bünyesinde kurulmuştur. Kendi bütçesi var, yaklaşık 15 milyon bir bütçemiz var. Aynı zamanda, gıda bankacılığı şeyinden yararlanmak için, o 4 üründen, Gıda Bankacılığı Derneğini de kurmuşuz, Sosyal Yardım Derneği adı altında, kısa adı. Buradan, eğer gıda bankacılığından yararlanmak isteyen iş adamlarımız, firmalarımız olursa, biz direkt gıda derneği üzerinden, faturasını da “Gıda bankacılığına bağış yapmak üzere, KDV’den de hariçtir.” denilerek, Gıda Bankacılığı Derneğine bağış yapıyoruz. Derneğimiz ile belediye arasında ortak protokol yapmışız ve derneğimizden de belediyenin deposuna aktarıyoruz, oradan da bizim sosyal marketimizde vatandaşlarımıza dağıtıyoruz, bu şekilde.

BAŞKAN – Evet, ama genişletilmesinin... Şimdi, siz zaten bir formül bulmuşsunuz.

ŞAHİNBEY BELEDİYESİ SOSYAL, SAĞLIK, KÜLTÜR, SPOR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ SAYMANI SAİT ŞAHİN – Ama, iş adamları halı verdiği zaman gıda bankacılığından yararlanamıyor.

BAŞKAN – Yararlanamıyor, size veriyor sadece.

ŞAHİNBEY BELEDİYESİ SOSYAL, SAĞLIK, KÜLTÜR, SPOR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ SAYMANI SAİT ŞAHİN – Evet, sadece bize veriyor. Belediyeye yaptığı bağışta ise yüzde 5’i vergi matrahından düşüyor ki onunla da uğraşmıyorlar yani.

BAŞKAN - Bir de şu yönetmelikten bahseder misiniz, diğer arkadaşlar da bilsin istiyoruz.

ŞAHİNBEY BELEDİYESİ SOSYAL, SAĞLIK, KÜLTÜR, SPOR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ SAYMANI SAİT ŞAHİN – Bizim sosyal yardım yönetmeliğimiz, biz iki üç aylık bir çalışma...

BAŞKAN – O bayan emekli olmuş herhâlde.

ŞAHİNBEY BELEDİYESİ SOSYAL, SAĞLIK, KÜLTÜR, SPOR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ SAYMANI SAİT ŞAHİN – Dursun Hanım, evet, beraber yaptık zaten.

BAŞKAN – Bir hanımefendi yapmış yani, onu da öne çıkaralım.

ŞAHİNBEY BELEDİYESİ SOSYAL, SAĞLIK, KÜLTÜR, SPOR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ SAYMANI SAİT ŞAHİN – Emekli oldu Dursun Başkanım, Allah razı olsun.

Biz memleketimizin koşullarına göre bir yardım yönetmeliği yaptık. Gaziantep çok göç alan bir şehrimiz. 886 bin nüfusumuz var ilçemizin ve fakir çok fazla. Suriyeliler de gelmiş. Biz buna yönelik bir sosyal yardım yönetmeliği yaptık. Bu yönetmelikte eşit ve somut bir veri elde edebilmemiz için de kriterler oluşturduk. 43 tane kriter maddemiz var. Bu maddelerde, işte, evi kira mı, gelir durumu ne kadar, kaç tane çocuğu var, okuyan kaç kişi, bir sürü kriter var. Bu kriterlerin hepsine girdiğimiz zaman -şu anda tablet uygulamasına da geçtik Başkanım, incelemecilerimizde tablet var- sadece verilerini giriyorlar, ortaya bir puan çıkıyor yani tamamen somut ve nesnel. Yani giden incelemeçi dahi kendi inisiyatifi katamıyor. Daha sonra, orada puantaj sistemini geliştirmişiz, o puantaj sisteminde 50 ve üstü puan alırsa değerlendirmeye alınıyor. Değerlendirme Kurulumuz var, her hafta çarşamba günü saat iki de toplanmak üzere; 2 Meclis üyesi, 5 tane müdür arkadaş, 1 başkan yardımcısından oluşuyor. Buradaysa, bu aldığı puana göre, her kişinin, her ailenin alacağı yardım... “Sosyal yardım kartı” diye bir kartımız, “şefkat kart” diye şu şekilde bir kartımız var, o kartı veriyoruz, süresine kurulda karar veriliyor. Mesela, atıyorum, birisi işte, eşi hapishaneye girmiş, on beş ay hapishanede yatacak, yaklaşık bir on yedi aylık süre tanıyoruz ona, belki çıkarsa işe giremez diye. On yedi ay boyunca o sosyal marketimize geliyor, kapıya kartı dayadığı zaman kapı kendisi açılıyor, zaten kartı olmayan içeriye giremiyor, bu şekilde. İçeride alışverişini yapıyor, yaptıktan sonra limiti oranında geçiriyor ve işi bitiyor bu şekilde.

BAŞKAN – Bu incelemeyi yaparken Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının sistemiyle de koordineli mi çalışıyorsunuz?

ŞAHİNBEY BELEDİYESİ SOSYAL, SAĞLIK, KÜLTÜR, SPOR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ SAYMANI SAİT ŞAHİN – Biz aynı yardımlarda özellikle ya da şey yaptığımızda çok rahatsız etmek istemiyoruz ama nakdi yardım yapacağımız ailelerin hepsinde Şahinbey Kaymakamlığının Sosyal Yardımlaşma Vakfına listeyi gönderiyoruz, oradan SOYBİS’ten incelemelerini yapıyoruz, ondan sonra yardım yapıyoruz. Bu şekilde bir şeyimiz var.

Bir şey daha söyleyeceğim Sayın Başkanım: Bu, hani, gıda bankacılığı kapsamında firmalarımızdan bu yardımları alabilmek... Belediyelere yapılan bağışlar yüzde 5 oranında düşüyor vergi matrahından. Ama, gıda bankacılığına, biraz önce sizin de söylediğiniz gibi, matrahtan tamamı düşüyor. Biz şimdi bu kanundan yararlanabilmek için dernek kuruyoruz, derneğin bir başkanını seçiyoruz, daha sonra dernek yönetimi, daha sonra bir sürü üye, bunu yapmak zorunda kalıyoruz. Acaba, sosyal yardım müdürlüğü ve sosyal marketi olan belediyeler, yönetmeliğine “Gıda bankacılığı kapsamında çalışmaktadır.” diye bir madde koysalar, biz bu kadar işlemi yapmasak, mümkün mü?

BAŞKAN – Ya da Maliye Bakanlığı belediyeye yapılan bütün yardımları belgeledikten sonra, tamamını, yüzde 100’ünü şey yapabilir. Bunları çalışacağız işte, bunları soruyoruz.

ŞAHİNBEY BELEDİYESİ SOSYAL, SAĞLIK, KÜLTÜR, SPOR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ SAYMANI SAİT ŞAHİN – Öneri olarak, aklımıza gelenleri şey yapıyoruz.

BAŞKAN – Yani, mümkün olduğu kadar kırtasiyeciliği azaltıp insanların bu yolu, bu medeni, bu sistemli yolu ve bu akarı kokarı olmayan yolu seçmelerini sağlamamız lazım.

ŞAHİNBEY BELEDİYESİ SOSYAL, SAĞLIK, KÜLTÜR, SPOR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ SAYMANI SAİT ŞAHİN – Evet, yani şu anda dernek yönetimimize sonuçta belediyenin içinde bir oda vermişiz, bir başkan tayin etmişiz, yönetim kurulu var. Yani çok zaman kaybı oluyor.

BAŞKAN – Onları çıkaralım, direkt belediyeyle...

ŞAHİNBEY BELEDİYESİ SOSYAL, SAĞLIK, KÜLTÜR, SPOR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ SAYMANI SAİT ŞAHİN – Zaten dernekte de sadece bir kelime var, “Gıda bankacılığı kapsamında çalışmaktadır.” diyor.

BAŞKAN – Tabii, tabii. Yani, o gıda bankacılığı tabiri olmazsa zaten bunu yapamıyoruz.

ŞAHİNBEY BELEDİYESİ SOSYAL, SAĞLIK, KÜLTÜR, SPOR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ SAYMANI SAİT ŞAHİN – Evet, yönetmeliğimize koysak.

BAŞKAN – “Yönetmeliğe koyalım.” diyorsunuz, peki.

ŞAHİNBEY BELEDİYESİ SOSYAL, SAĞLIK, KÜLTÜR, SPOR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ SAYMANI SAİT ŞAHİN – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Buyurun, Eskişehir...

TEPEBAŞI SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA VAKFI MÜDÜRÜ TOLGA GÜLMEZ – Sayın Başkanım, öncelikle sizi, Komisyon üyelerini ve tüm katılımcıları saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Bu arada çok özür dilerim.

Değerli vekillerim, arada sormak istediğiniz, katkınız olursa, lütfen...

TEPEBAŞI SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA VAKFI MÜDÜRÜ TOLGA GÜLMEZ – Aslında, biz bir sunum hazırlamıştık ama çok uzun olmasın diye ben hemen sunumu iptal edip direkt anlatmaya başlıyorum.

Biz normalde tabii 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu kapsamında kurulu bir vakıf olduğumuz için, Türkiye’de bulunan diğer bin sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakfı gibi, normal yardım faaliyetlerimizi yapıyoruz, yürütüyoruz. Buna ek olarak da gıda yardımlarını vatandaşlarımıza ulaştırırken bir farklılık ve daha güzel bir hizmet olsun diye sosyal market uygulamasına geçtik yani raf sistemiyle gıda yardımlarımızı ulaştırmaya başladık. Gelen yardıma muhtaç vatandaşlarımız, bir markete girip, orada alışveriş yaparcasına yardımları almaya başladılar bizden ve buna zamanla kıyafet yardımları da eklendi. Marketimiz gittikçe büyüdü. 2013 yılından bu yana da 2013 Eylül ayından bu yana da devam ediyoruz faaliyetlerimize.

Sosyal market uygulamasıyla alakalı aslında bakarsanız çok sıkıntılı bir durumumuz yok bizim. Yani, bu konuyla alakalı sadece size ziyaretlerinizde de belirttiğim üzere, olumlu ve olumsuz yanları olarak bazı tespitlerimiz var, bunlardan belki bahsedebilirim.

BAŞKAN – Bir şey soracağım: Sosyal yardımlaşma vakıflarında sizin dışınızda sosyal market açan var mı?

TEPEBAŞI SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA VAKFI MÜDÜRÜ TOLGA GÜLMEZ – Biz ilk değiliz, bizden önce açanlar var, biz onları görerek açtık.

BAŞKAN – Neresi açtı?

TEPEBAŞI SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA VAKFI MÜDÜRÜ TOLGA GÜLMEZ – Türkiye’de çok fazla örnek var.

BAŞKAN – Sosyal market...

ŞAHİNBEY BELEDİYESİ SOSYAL, SAĞLIK, KÜLTÜR, SPOR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ SAYMANI SAİT ŞAHİN – Vakıflar bünyesinde 51 adet var fakat 2013 sonrası desteklemiyoruz onu fon kaynaklarıyla, kendi imkânlarıyla yapıyorlar.

BAŞKAN - Kendi imkânlarıyla devam eden var mı şu anda?

ŞAHİNBEY BELEDİYESİ SOSYAL, SAĞLIK, KÜLTÜR, SPOR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ SAYMANI SAİT ŞAHİN – 51 adet var, Türkiye çapında.

BAŞKAN – Şu anda devam ediyor.

ŞAHİNBEY BELEDİYESİ SOSYAL, SAĞLIK, KÜLTÜR, SPOR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ SAYMANI SAİT ŞAHİN – Evet.

TEPEBAŞI SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA VAKFI MÜDÜRÜ TOLGA GÜLMEZ – Bunu sürdürmek açıkçası çok kolay değil vakıflar açısından çünkü hem malumunuz, çalışan sayısı nedeniyle, fiziki imkânlar, kapasite nedeniyle biraz özveri göstermesi gerekiyor vakıfçı arkadaşların bu yapıyı sürdürmek açısından. Böyle bir sıkıntımız var ama tabii, biz buna katlanarak diğer sosyal projelerimizi de yürüttüğümüz gibi, bu sosyal market uygulamasını da yürütüyoruz. Biz bunu, normal bize gelen periyodik pay içerisinde gıda yardımlarını alarak yani vatandaşlara erzak kolisi yerine açık raf sistemiyle hizmet vererek ve kıyafet yardımlarını da bağış olarak sürdürüyoruz. Bununla alakalı olumlu yönleri, vatandaşlarımıza hızlı ve kaliteli hizmet sunuyoruz. Erzak kolisi dağıtımının aksine vatandaşlarımıza seçme şansı sunuyoruz.

BAŞKAN – İsrافی önlüyorsunuz?

TEPEBAŞI SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA VAKFI MÜDÜRÜ TOLGA GÜLMEZ – İsrافی önlüyoruz bir anlamda. Yani, ihtiyaç dışı tüketimin önüne geçiyoruz. Bununla birlikte, vatandaşlarımız hizmet binamıza gelerek buradan yardım alıyorlar ve biz eleman, araç, yakıt gibi konulardan tasarruf sağlamış oluyoruz.

Bir de vatandaşlarımızın gıda bankacılığıyla yani bu uygulamayla alakalı bir memnuniyet duyduklarını gözlemledik, kendilerini daha rahat hissediyorlar, bir marketten alışveriş yaparmış gibi çünkü ortamı siz de gördünüz.

BAŞKAN – Gördük, çok güzel.

TEPEBAŞI SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA VAKFI MÜDÜRÜ TOLGA GÜLMEZ – Vatandaşlarımızı incitmeden bu yardımı yapmaya çalışıyoruz.

Olumsuz yönlerine gelirsek -bizim açımızdan söylüyorum tabii bunları, vakıf açısından, vatandaşlarımız açısından tamamen olumlu olduğunu düşünüyoruz çünkü- bizim kullandığımız TÜBİTAK tarafından oluşturulan ve tüm vakıfların da yine kullandığı bütünleşik sosyal yardım bilgi sistemi diye bir sistem var. Biz bu sistem üzerinden yapıyoruz bütün yaptığımız yardımları. Şimdi, bizim gıda bankacılığı sistemimiz bu sistemle yüzde 100 uyumlu değil. Özellikle, stok takibi konusunda biraz zorlanıyoruz çünkü bağış aldığımız ürünleri tamamen bu sisteme dâhil edemiyoruz, ayrı bir stok takibi tutmak zorunda kalıyoruz, bu da bize evrak yükü getiriyor, iş yükü getiriyor; muhasebeleştirirken yine aynı şekilde gereksiz evrak yükü getiriyor. Bu anlamda, müteveli heyet kararları oluyor tabii, biz vatandaşa müteveli heyet kararıyla yardım yapabiliyoruz. Müteveli heyet kararlarında da vatandaşa müteveli heyet kararını anında uygulayamayacağımız için prensip kararı uygulamasıyla biz bu işi götürüyoruz, kendimiz bu anlamda bir çözüm üretmiş olduk. Yani, bu yapı gelen yöneticimizin tutumuna göre değişiklik arz edebiliyor yani en nihayetinde bunu söylemeye çalışacağım. Yani, bizim şu an ilçe kaymakamımız bu uygulamaya sıcak bakarken sıcak bakmayan bir kaymakam bey gelirse uygulama rafa kalkabilir; böyle bir riski var, handikabı var; olumlu ve olumsuz yönleri olarak söyleyebileceğim şeyler bunlar.

BAŞKAN – Sistemi kurmak lazım. Doğru şeyler söylüyorsunuz, Maliyeden gelen arkadaşımız ona cevap verecektir.

İsraf konusunda da... Bu koliler gidiyor, her evde 10 paket nohut birikiyor ama onun ihtiyacı olan nohut değil de zeytinyağı, markete gelmesi evin ihtiyacını karşılamış oluyor. Bir de daha medeni, daha insani kapısına o ürünün gitmesinden rahatsız olabilir dolayısıyla market sistemi çok daha makul ve medeni.

Evet, davet ettiğimiz misafirlerimizi dinleyelim, sizi de dinleyelim mümkünse.

YETİMLER KERVANI YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI İHSAN ÇOLAK – Bizim derneği kurmadan önceki küçük bir hikâyemi anlatayım isterseniz, ondan sonra başlayayım. Biz evlendikten sonra on iki sene çocuğumuz olmamıştı, doktorlar dediler ki: “Sizin dua almanız lazım, doktorluk bir işiniz kalmadı.” Biz kapı kapı dolaştık, böyle yardım paketleri dağıtırken her kapıda tabiri caizse dua dilendik ama Allah nasip etti, on iki sene sonra bir tane çocuğumuz oldu. Ondan sonra biz dedik ki: “Bu yardım işini bırakalım, nasıl olsa Allah’la işimiz bitti, bize bir tane çocuk nasip etti.” Ama, sonra sevdiğimiz bir ağabeyimiz dedi ki: “Bundan sonra sen hiç şükretme, hamdetme sürecine başladın.” O günden sonra biz tekrar yardımlarımızı devam ettirdik ama 2008’de dernek kurmak hasıl oldu. Yani, mecburiyet hasıl oldu, olay büyüdü. Biz derneği kurarken de dedik ki: “Ya, biz işte yardım yapıyoruz ama...” İşte, sordum o zaman “Malatya’da kaç tane dernek var?” diye, “1.026 tane” demişlerdi, şu anda 1.200 taneden fazla. O zaman bu kadar dernek varsa, biz bir tane daha dernek kuracaksak bizim bir farkındalığımızın olması lazım diye konuşmuştuk arkadaşlarla. Biz yardım etme şeyini sınırlı tuttuk, biz şu anda sadece dul, yetim ve öksüzlere yardım eden bir derneğiz. Burada da bir kriter getirdik, dedik ki: “Yardım edeceğimiz bir ailenin en azından babası hiç olmayacak; ya vefat etmiş olacak ya resmî boşanmış olacak, imam nikâhlıyı da kabul etmedik.” “Evinde 22 yaşından büyük erkek çocuğu olmayacak yani evlenmiş, ayrılmış olsa dahi annesine, babasına baksın, boş boş asalaklar yetişmesin.” dedik. Çünkü, ben anneme, babama bakıyorum, o şartı getirdik. “Evinde asgari ücretle dahi çalışan bir fert olmasın.” dedik, bu şekilde bir dernek kurduk. Şu anda 415 tane ailemiz var, 2 bine yakın ferdimiz var; bu insanlara yardım etme gayreti içerisindeyiz. Yalnız, bizim derneğin bir özelliği daha var: Bizim dernekte çalışmamız yok, giderimiz yok, biz yardım ettiğimiz ailelerle birlikte bu işleri yapıyoruz. Yani, gıda gelirse paketlemeyi o aileler kendileri getiriyor yapıyor, aile sırası var, işte kurban etleri bağışlanıyor, giysiler bağışlanıyor; bunun, her şeyin sırası var. Bizde gider hanesi olmadığı için aileler kendileri hazırlıyor, kendileri dağıtıyor, kendileri veriyor.

Şimdiye kadar anlatılan her şeyi, işte, gıda reyonumuz var, giyim reyonumuz var, ağabeylerin anlattığı sistemleri biz de uygulamaya çalışıyoruz. Fakat, bizim takıldığımız bir yer daha var: Mesela, devletin yaptığı hakikaten başta hepimizin çok takdir ettiği bu TOKİ evleri var -biliyor musunuz, bilmiyor musunuz- şu anda benim orada yardım ettiğim yani bizim kızımız dediğimiz 60 tane ailemiz var, orada yaşayan ailelerimizin hepsi çok ciddi sorunlar yaşıyor. Çünkü, biz onları topladık, bütün fakirleri, bütün kimsesizleri bir bölgeye topladık, zaten bunlar sahipsizler, bu sefer onların etrafında bunları sahiplenecek çok kötü niyetli insanlar oluştu. Mesela, benim ailemden bir tanesinin – yani bir ailemden bahsedeyim- çocuklarının hepsi oraya geçmeden önce 10 numara çocuklardı ama şimdi o çocuklardan biri annesini bıcakladı, Bally alabilmek için, Bally parası için annesini bıcakladı; o seviyeye geldi. Biz bunlardan bahsederken İstanbul’da Malatyalı bir iş adamı ağabeyimiz “Ne yapalım peki bunlar için?” dedi. Biz de dedik ki, her mahallede... Yani atıyorum işte -ben Taştepe’de oturuyorum- “Taştepe’deki yetim aileler için 5 katlı, 10 katlı bir bina yapayım, işte, 10 tane aile oraya gelsin.”, “İşte, Şehit Fevzi Mahallemiz var, Şehit Fevzi’de yapayım.” Şu anda o ağabeyimiz en az 60-70 tane daire düşünüyor, belki hani yaptıktan sonra Allah onun kalbine koyarsa merhametin daha büyüğünü, daha fazla yapacak. Ama, bu gıda bankacılığı kapsamında eğer bu kardeşimiz bunu yapabilirse sanırım bunun sayısı daha da çok artacak, daha çok artınca da o insanlar kendi bölgelerinde, akrabalarının içerisinde, yakınlarının içerisinde ya da arkadaşlarının yanında kaldıkları için çocuklarının çok kolay bozulma ihtimalleri ortadan kalkacak. Mutlaka her bölgede, her yerde insanların bozulma ihtimali vardır ama yakınlarının içerisinde olan, koruma duygusu gelişen insanların içerisinde kaldıkları zaman... Hepimiz büyüdük, hepimiz çocukluk mahalle baskısı dediğimiz o olaylar yaşanırsa bu tür kötü olayların yaşanmasının da az olacağını zannediyorum. En çok bu yüzden buradayım. Artı, mesele şu anda bakanlığımız merkezî bir veri sistemi kurabilirse bütün dernekler, bütün vakıflar, yardım ettiği ailelerin, isimlerini, adreslerini o veri sistemine yerleştirirse... Ben Malatyalıyım, Malatya’da dediğim gibi, 1.200 tane dernek var, bunun 150, 200 tanesi yardım derneği. Biz bir insanın T.C. numarasını yazdığımız zaman o insanın o ay

nereden yardım aldığını görelim, başka bir şeyini, diğer derneklere ait bilgileri görmemize gerek yok. İşte, biri 1 paket aldı, biri 5 paket aldı, sanırım dernekle iştiğal eden kardeşlerimizin en çok kafalarını bu meşgul ediyordur. Ama, bir veri tabanı devlet tarafından ama devlet tarafından kurulursa ki atıyorum işte Malatya'da 60 tane yardım eden dernek varsa... Bugün en pahalı bilgisayar 1.200 lira yani ben çıkar dersem ki "Benim bu veri tabanına tabi olabilmem için bir bilgisayara ihtiyacım var." Malatya'da yardım eden derneklere en fazla 30 bin liralık bilgisayar alınacak, verilecek, o veri tabanı programı getirilip yüklenecek, o veri tabanına herkes kendi yardım ettiği ailelerin bilgilerini girecek. Bu şekilde bir uygulama olursa sanırım bu yardım olayının daha doğru yerlere gideceğini zannediyorum. Çünkü, bir yerde insanları caydırma şeyi korku unsurudur. Korku unsuru işin içerisine girdiği zaman yanlış yapmaya niyetlensek dahi biz bu yanlış önlemiş olacağız.

Arkadaşlar beyaz eşyadan bahsettiler, diğer ürünlerden bahsettiler. Eğer sağlıkla ilgili, okulla ilgili gıda bankacılığı kapsamına alınabilirse insanlar daha rahat yardım yapacaklar.

Bir de benim kafama takılan şey şu, bunu ağabeyle de konuştum: Faturalar nasıl kesilecek? Ben üretim firmasıyım, gıda bankacılığı yapan derneğe fatura... Bir ürün vereceğim, atıyorum, kot üreticisiyim ya da pantolon ya da takım üreticisiyim, ben faturamı nasıl keseceğim? Ben zengin bir iş adamıyım, kot üreticisiyim ama gidiyorum herhangi bir marketten gıda aldım, o faturayı nasıl keseceğim? Biz onun altına ne yazacağız? Nasıl bir giriş yapacağız? Bu da Şu anda mesela biz ikimiz anlayamadık, bunu da aydınlığa kavuşturursanız inşallah bu konuda da bir bilgi ya da bize örnek bir fatura verirsiniz biz onu kendimize rehber ediniriz, bu şekilde yardım ederiz. İlerleyen dakikalarda, inşallah...

BAŞKAN – Çok teşekkürler. Gerçekten çok faydalı oldu. Bu toplantının amacı da bu. Devlet tabii ki çatı, Aile Bakanlığı, Maliye Bakanlığı. Ama meslek örgütleri, bu işi yapanlar, onların sorunlarını burada dinleyeceğiz ve bakanlıklarla da bir görüşeceğiz.

Şunu söylemek istiyorum: Dilekçe Komisyonu Türkiye Büyük Millet Meclisinde denetim faaliyeti yapan iki komisyondan biridir. Kurduğumuz bu alt komisyonlarda biz detaylı bir rapor hazırlarız ve raporlarda önerilerimiz olur. Önerilerimizi Aile Bakanlığına, Maliye Bakanlığına, Hükümete, Başbakanlığa göndeririz ve bunun takipçisi oluruz. Burada bu konular konuşulduktan sonra inşallah güzel bir rapor hazırlayacağız ve onun da takipçisi olacağız. Bu anlamda söyledikleriniz çok önemli. Yereldeki sıkıntıları bize anlattınız.

Teşekkür ediyoruz.

TEPEBAŞI SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA VAKFI MÜDÜRÜ TOLGA GÜLMEZ – Sayın Başkanım, bir şey ekleyebilir miyim, çok pardon?

BAŞKAN - Buyurun, isminizi söyleyerek.

TEPEBAŞI SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA VAKFI MÜDÜRÜ TOLGA GÜLMEZ – Tabii ki. Tolga Gülmez ismim.

Beyefendi az önce bahsetti STK'lar arasında veri paylaşımıyla alakalı. Biz sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları olarak vatandaşlarımız hakkında çok çeşitli bilgileri çeşitli kurumlardan alabiliyoruz ama bunları paylaşmamız, takdir edersiniz ki...

BAŞKAN – O konuda tabii ki Aile Bakanlığımızın yetkilileri en doğru bilgiyi, yaptıkları çalışmaları, gerekçelerini bize söyleyecekler.

TEPEBAŞI SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA VAKFI MÜDÜRÜ TOLGA GÜLMEZ – Şimdi, bu konuyla alakalı Eskişehir'de biz sivil toplum kuruluşlarının -yardım yapan sivil toplum kuruluşlarının- kendi aralarında veri paylaşmasını sağlamak amacıyla Avrupa düzeyinde örgütlenmiş STK'larla alakalı bir AB fonuna müracaat ettik. Anadolu Üniversitesi, sizin yine ziyaretinizde sunum

yapan Eskişehir Birlik Vakfı ve İstanbul merkezli Derviş Baba diye bir dernek var -yardım derneği- ve yine biz de destek vererek bu projeyi yazdık. Eğer kabul olursa biz böyle bir veri tabanı oluşturmak için çalışacağız.

BAŞKAN – Ama STK’lar...

TEPEBAŞI SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA VAKFI MÜDÜRÜ TOLGA GÜLMEZ – Evet, STK’lar arasında. Devlete de buradan bilgi paylaşılması çünkü malumunuz güvenlik açısından da sıkıntı olabiliyor, bazı kuruluşlar, STK’lar. Devletin veri paylaşması değil ama STK’ların kendi arasında veri paylaşması şeklinde bir şey planladık inşallah.

BAŞKAN – Güzel, elinize sağlık, kolay gelsin.

Buyurun.

ADANA DOSTELLER YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ SELÇUK KİPER – Sayın Başkanım, değerli katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Selçuk Kiper, Adana Dosteller Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği Yönetim Kurulu Üyesi.

Sizler, değerli Komisyonunuzla Adana’mızı ziyarete geldiğinizde elbette ki derneğimizle alakalı birtakım bilgi sahibi oldunuz. Ben değerli katılımcılarımızla da kısaca derneğimizle alakalı paylaşımda bulunmak isterim müsaadenizle.

Derneğimiz Adana merkezli bir dernek olup ulusal ve uluslararası yardımlarda ciddi gayretler sarf eden, ülkemizde ve 16 ülkede insani yardım altında faaliyetleri bulunan bir dernektir. Derneğimizin kuruluş hikâyesi 2002 yılına dayanır. 2002 yılında kurucu Başkanımız bir doktor arkadaşımı acil serviste ziyarete gittiğinde bir genç kızımızın vefat ettiğini öğrenir. “Hayırdır, neden böyle üzgün görünüyorsun?” der. “Bir genç kızımız ex oldu.” der. O da der ki gayriihtiyari: “Yani sizin hekimler olarak, doktorlar olarak en alışkın olduğunuz durumlardan bir tanesi değil midir bu?” “Öyle ama bu genç kızımız gıda yetersizliğinden vefat etti.” der. Onun sonrasında “Çukurova gibi bereketli topraklara sahip olan bir memlekette bir genç kızımızın gıda yetersizliğinden vefat etmesi bize vebal olarak yeter.” denilerek kurumsal manada çalışmalara girilmiş olunur.

2005 yılından bu yana gıda bankacılığı çalışmasını sürdüren dernekler arasındayız. Bu hususta bireysel başvuruya başvurular alınıyor. Bireysel başvurular sonrasında gönüllü tahkikat ekibimiz aileyi yerinde ziyaret ediyor ve bu ziyaret sonrasında gerekli raporlar inceleme komisyonumuza geliyor. Uygun görülen ailelere ne kadar süreliğine yardım yapılacağıyla alakalı ilgili karar veriliyor. Bir ay, üç ay ve altı aylık periyodlarla gıda yardımı, aynı zamanda gıda bankacılığı sisteminde giyecek yardımı, aynı zamanda yakacak yardımı da gerçekleştiriliyor ailelere yönelik.

Bu çalışmaların neticesinde elbette gıda bankacılığına girmeyen birtakım yardımlarımız da oluyor. Bunlar kırtasiye yardımları, yeri geliyor, psikolojik destek, yeri geliyor, sağlık yardımları da derneğimiz bünyesinde ihtiyaç sahibi ailelere yönelik ulaştırıyoruz.

Adana’da aylık bin aileye gıda ve giyim yardımı yapıyoruz. Tabii, diğer STK temsilcilerimizin gösterdiği hassasiyetle biz de çalışmalarımızı yaparken yardıma ihtiyacı olan bireyleri özellikle incitmemeye, rencide etmemeye özen gösteriyoruz. Gıda bankamızdan ihtiyaç sahipleri ihtiyaçlarını karşılarken bir marketten, bir giyim mağazasından nasıl ki rahatça alışveriş yapabiliyorlarsa o rahatlığı özellikle hissettirmeye gayret ediyoruz ve ihtiyaç sahibi aile ihtiyacı olan ürünlerini aldıktan sonra komşularına, yolda giderken vatandaşlara karşı mahcubiyet duygusu hissetmesin diye yardımlarımızı logomuzun olmadığı renkli poşetlerle bireylere sunuyoruz.

Aynı zamanda bir program neticesinde ailelere gerekli bilgileri toplayarak bu bilgiler neticesinde yardımları takdim ediyoruz. STK’ların genel olarak alanda birtakım sorunları ortak aslında ancak bizim Adana’da farklı anlamlarda da karşılaştığımız birtakım sıkıntılar mevcut. Bu programla alakalı kısa bir

ekleme yapmam gerekirse Şanlıurfa’da gerçekleştirilen Uluslararası Halil İbrahim Buluşmaları’nda proje ödülü aldı. Aynı zamanda Türkiye Büyük Millet Meclisi üstün hizmet ödülü alan Adana’daki kurum bazında tek ve ilk kuruluştur.

Karşılaştığımız problemlerden bir tanesi aslında 15 Temmuz sonrasında başladı. İnsanların yardım duygusu ciddi derecede bir darbe aldı. Artık insanlar yardım yapmaya, doğrudan yardım yapmaya çekinir hâle geldiler. Bu hususta yardım edecek insanların, yardım edecek şirketlerin, kuruluşların evvela güvenini tekrardan kazanmak ve bu güveni tekrardan tesis etmek gerekecek. Bununla alakalı da, insanımız yardımsever bir yapıya sahip, hakikaten birçok yönüyle yardımsever bir milletiz. Bununla beraber bir farkındalık uyandırmaya da ihtiyacımız var. Bunlar nasıl olabilir? Kamu spotu tarzında bir çalışma yapılabilir örneğin, bütün kanallarda yayınlanabilecek tarzda, gıda bankacılığına insanımızı, kuruluşlarımızı özendirmek adına. Vergi Haftası tanıtım günlerinde özellikle gıda bankacılığı kavramının gündemde tutulması faydalı olacaktır diye değerlendiriyoruz. Çünkü bu hususta da insanların gerek bireysel manada gerekse kurumsal bazda bilgi eksiklikleri mevcut görülmekte. Ulusal kurumların yanı sıra yerel kurumların da bu hususta yetkili ve yetkin olduğu kamu kurumlarımızca da devlet büyüklerimizce de aslında ifade edilebilmeli.

Gıda bankacılığı kapsamında olmayan ama olabileceğini düşündüğümüz her eğitim-öğretim yılının başında ihtiyaç sahibi ailelerin çocuklarına kırtasiye yardımları yapan bir kurumuz. Kırtasiye yardımlarının da özellikle gıda bankacılığı arasında değerlendirilmesi söz konusu olabilir. Millî eğitim müfredatında özellikle belki teorik anlamda öğrencilere yardımlaşma, dayanışma, paylaşma duygusu veriliyor olsa da bunların uygulamalı olarak da gerçekleştirilmesi faydalı olacaktır diye değerlendiriyoruz.

BAŞKAN – Adana özelinde bir soru sorabilir miyim? Oraya geldiğimizde dikkatimizi çekmişti. Adana tarımda önemli illerimizden bir tanesi, verimli topraklarımız var fakat tarlarda ürünler bozuluyor, çürüyor. Bunu hem vali bey söylüyor, belediye başkanı söylüyor, STK’cılar söylüyor. Bununla ilgili gıda bankacılığı kapsamında bir öneriniz, bir düşünceniz, çalışmanız var mı? Bunu hem Gıda Bakanlığı temsilcisi de düşünsün.

ADANA DOSTELLER YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ SELÇUK KİPER – Yani Adana’da yaz mevsimlerinde en çok gündeme gelen hususlardan bir tanesi, tarlalarda kalan karpuzlar oluyor. Yani üretici tarlasında bırakarak gidiyor çünkü maliyeti masrafını karşılamıyor bir şekilde. Bundan dolayı Gıda, Tarım Bakanlığımızın belki bunları tarladan alıp ihtiyaç sahiplerine ulaştırmasıyla alakalı bir çalışma olabilir çünkü üretici özellikle -sizlerin de bulunduğu toplantıda söylemişlerdi “Nakliyesi bizi kurtarmıyor. Yani nakliyesi dahi bize ciddi derecede külfet.” diyerek yakınıyor. Ancak bu işin ileri boyutuna baktığımızda tarlada kalmasının hiçbir kimseye faydası da olmuyor.

BAŞKAN – Bir de Maliye Bakanlığından gelen değerli bürokratımıza aklıma geldiği için söylüyorum. Şimdi, kartlar veriyoruz hepimiz, veriliyor. Kartlarla gidip marketten alışveriş yapıyor ve bu kartı verirken gıda bankacılığı kapsamında veriyor. Fakat bu gıda bankacılığı kapsamı dışında olan bir ürünü satın alırsa, şampuan aldı, bu nasıl oluyor? Bununla ilgili sorunlar olduğu söyleniyor, bununla ilgili bir çalışma var mı? Size böyle bir şey geldi mi? Size sıra gelince yani notunuzu alın bunu da tartışalım.

Evet, buyurun kusura bakmayın böldüm ama.

ADANA DOSTELLER YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ SELÇUK KİPER – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkürler.

ADANA DOSTELLER YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ SELMAN SERTKAYA – Sayın Başkanım, az önce bahsettiğiniz konuyla ilgili bir bilgi vermek isterim. Biz bu Adana’da tarımla ilgili faaliyetlerle birlikte olaya çözüm getirmek adına şöyle bir yöntem de izliyoruz. Orada biliyorsunuz mevsimlik işçiler oluyor. Bu mevsimlik işçilere yönelik olarak biz yerinde ayrımlar yapıyoruz. Yani hem onların çocuklarına hem ailelerine gıda ve giyim yardımlarını yapıyoruz. Bunları hani o ailelerin doğrudan bizim gıda bankacılığına gelmesi yöntemiyle değil de doğrudan hızlıca çözüme ulaştırmak adına onların bulunduğu alanı terk etmeleri pek mümkün olmadığı için bulunduğu yerde yardımları yaparak...

BAŞKAN – Ben tarladaki ürünü bu sisteme nasıl katarız diye düşünüyorum.

ADANA DOSTELLER YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ SELMAN SERTKAYA – Ona yönelik çalışmalarını da yürütüyoruz, keza aynı şekilde.

BAŞKAN – Tamam, peki.

Teşekkür ediyorum.

Buyurun.

ADANA DOSTELLER YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ SELÇUK KİPER – Bir maddemiz daha vardı. Özellikle illerimizde valiliklerimize ya da kaymakamlıklarımıza tahsis edilen birtakım billboardlar mevcut. Burada tekrardan insanımızın güvenini kazanmak adına, insanımızın yardım etme duygusunu rahatça ifa etmesi adına gıda bankacılığı yapan STK’ların ya da kuruluşların bu billboardlarda zaman zaman yer alması da faydalı olacaktır diye değerlendiriyoruz.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

ADANA DOSTELLER YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ SELMAN SERTKAYA – Başkanım, bir iki konu da ben arz edeceğim.

BAŞKAN – Buyurun.

ADANA DOSTELLER YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ SELÇUK KİPER – Malumunuz Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine bağlı odaların ve iş adamı derneklerinin yetkilileri de gıda bankacılığı konusunu çok haiz değiller, bilgi sahibi olmayabiliyorlar, yerinde onlara tanıtım yapmanın faydası olacağını düşünüyoruz. Tabii, ikili ilişkilerle bu bazen mümkün olabiliyor ama olayın daha bir resmiyet kazanması ve gittiğimiz zaman insanların bunu olumlu karşılaması adına böyle bir programlar düzenlenebilir, çeşitli illerde, çeşitli noktalarda.

Bir başka konu da, mali müşavirleri odası mensuplarıyla firma muhasebecilerine yönelik bir tanıtım çalışması yapılabilir, gıda bankacılığına yönelik olarak. Zaten TÜRMOB temsilcisi de burada yer alıyor.

Son bir konu olarak da, biz, tabii, insanlara yardım yaparken yaptığımız yardımlarla onları sadece yardım almaya yönelik olarak düşünmüyoruz. Aslında onların kendi ayakları üzerinde durması gerektiğine de inanıyoruz. Yani belki bizim yaptığımız şey bir yerde bir pansuman gibi oluyor ama biz onlara kalıcı çözümler üretmek istiyoruz. Bu kapsamda da özellikle belki bunun adı gıda bankacılığı olur veya bir başka konu olur önemli değil ama biz bağış yapmak isteyen insanların nakdi yardımlarında da özellikle mesela herhangi bir şekilde işi kötü gitmiş bir esnafın, dükkânını ya da iş yerini kapatmak zorunda kalmış birinin, tekrar canlanması, onun o yeteneğinin ayakta durabilmesinin sağlanması adına gıda bankacılığı kapsamına alınabilir, bununla ilgili bir çalışma yürütülebilir diye düşünüyoruz çünkü insanımız sadece yardım alan değil, yardım veren konuma da erişebilir böyle bir durumda.

BAŞKAN – Yani balık tutmayı öğretmek, tekerlek dönene kadar destek olmak.

ADANA DOSTELLER YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ SELMAN SERTKAYA – Balık tutmayı öğretmek istiyoruz, aynen.

BAŞKAN – TİDER dediğimiz dernek bu şekilde çalışıyor ve şarta bağlı demeyeyim ama belli kontrollerle bu yardımları devam ettiriyor ve iş öneriyor. KOSGEB diye biliyorsunuz önemli bir kurumumuz var. İş önerileri de oradan yapılabilir, bazı dernekler de onlarla çalışıyor bildiğim kadarıyla.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

ADANA DOSTELLER YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ SELMAN SERTKAYA – Biz teşekkür ederiz, sağ olun.

BAŞKAN – Hatay’ı da dinleyelim.

HATAY YARDIMLAŞMA DERNEĞİ BAŞKANI RAHMİ VARDI – Evet Sayın Başkanım, sizin şahsınızda bütün katılımcıları saygı ve sevgiyle selamlıyorum. Bu hassas konuya zaman harcadığınız için ben teşekkür ederim, unutulmuş bir konuydu.

Biz HAYAD Derneği olarak Suriyeliler Türkiye’ye ilk geldiği günden itibaren bir yardım kuruluşu olarak çalışan, Türkiye’de bir model oluşturan, mültecilerin eğitiminden sağlığına, yetimhanesinden gıda bankasına, sporundan tahlil laboratuvarına, fizik tedavisinden eczanesine varıncaya kadar, 60 sağlık doktoruyla birlikte hizmet eden bir derneğiz. Tabii, bunun içinde gıda bankası da var. Gıda bankasında -siz gelip gördünüz, şeref vermişsiniz Hatay’a geldiğinizde- ayda beş bin aileye biz gıda yardımı yapıyoruz. Bu gıda yardımının en önemli konusu -gıdayı toplamak da çok önemli ama- bunun insan onuruna yakışır bir şekilde dağıtımı çok önemli. Biz bununla ilgili çok ciddi bir çalışma yaptık İstanbul’da Tuzla Belediyesinin altyapı katkısıyla, Bir HAYAD kart geliştirdik. Bu kartın özelliği, diyelim bize bir STK ya da uluslararası bir dernek 5 bin gıda kolisi verdi. Biz onu barkod sistemimize işledikten sonra mesajla Suriyeli kardeşlerimize ya da ihtiyaç sahiplerine vermeye başladığımızda -bu kartlardan beş bin ailede var- gelip bu kartı çektiklerinde o dağıtımı, yardımı veren kuruluşa mesaj gidiyor, diyor ki: “Verdiğiniz gıda kolisini şu isimli şu adresli şu telefonlu, aile yapısı bu, bu insan aldı, arayıp denetleyebilirsiniz.” Bunu yapmamızın nedeni -biraz önce arkadaşlarımız da bahsetti- FETÖ gibi örgütlerin bu paraları toplayıp bu paraları sonradan ülkemizin başına mermi olarak yağdırması neticesinde yardım yapan insanların nereye verdiklerini denetleyebilmeleri çok önemli. Bu denetlemeyi sağlayabilmek için... Tabii, biz, gıda bankası ve Dosteller Derneğine teşekkür ederiz. Adana’da bu kardeşlerimizi ilk ziyaret etmiştik başkanlarıyla birlikte. Biz biraz geliştirdik, Tuzla Belediyesi gerçekten bize bu konuda çok altyapı desteği verdi. Bu kartla biz bir yıl boyunca evlere girerek, tek tek evlerden veri toplayarak, Göç İdaresinden izin alarak... İki arkadaşımızla yaptık çünkü objektif olsun diye, biri eksik bir bilgi vermesin diye. Dört grupta topladık; birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü derecede ihtiyaç sahipleri diye.

Birinci derecede 1.200 ailemiz ihtiyaç sahibi. Biz ayda onlara, maaş alamayan öğretmenlere, 2 yetimhanemiz var bir de yaralılarımız var onlara ayda ikişer defa gıda dağıtımı yapıyoruz, diğer ailelere de ayda bir defa gıda yardımı yapıyoruz. Bu gıda yardımlarını, bazı mahallelerimiz uzak olduğu için -biraz önceki görüntüde de vardı- özel bir araç yaptırarak içinde elektrik sistemi, bilgisayar sistemi olan, onunla mahalleye gidiyoruz oradan mesajlarımızı atıyoruz, oradan insanlar gelip -arkadaşlarda görüntüler var ama herkeste yapılmadığı için biz de istemiş olmayalım- onlara insanlık onuruna yakışır, şeffaf bir şekilde, eşit bir şekilde... Biz önceleri onların içinden ihtiyaç sahiplerini buluyorduk ama şu an altıncı yılında Suriyeli kardeşlerimizin hepsi aynı duruma geldiler. Yani istedikleri kadar, bir tır parayla bile gelmiş olsaydılar Türkiye’de o paralar bitti.

Bu insanların sosyal sorumluluk projelerine, sportif faaliyetlerine her türlü ihtiyaçlarına koşuyoruz. Artık bu kardeşlerimiz yalnızca yemeden içmeden değil, sosyal ihtiyaçlarını da... Biz Suriyeliler arası futbol ligi kurduk iki yıl önce. Türkiye’de TRT canlı yayınlamıştı, sağ olsunlar. 5 bin seyircinin huzurunda da bir final yapmıştık. Yani bu tür sosyal sorumluluk projelerini de yapıyoruz.

Gıda bankasında gördüğümüz eksiklikleri arkadaşlarımız söylediler. Tabii, bizim bölgemiz genelde Suriyeliler olduğu için, Anadolu’nun diğer bölgelerinde bu yapı olmadığı için, bizde yatak ve battaniyeye çok ihtiyaç oluyor. Şu ana kadar 300 binin üzerinde yatak battaniye dağıtımını yaptık ama bu gıda bankası kapsamında kullanılmıyor. 6 bin öğrencimiz var bizim ilçemizde, 6 bin öğrencinin kırtasiye malzemeleri, çantalar, botlar, ayakkabıları verildi ama kırtasiye malzemeleri gıda bankasında kullanılmıyor, beyaz eşyalar, soba kullanılmıyor, bunları...

BAŞKAN – Ortopedik ürünler, sağlıkla ilgili ürünler kullanılıyor mu?

HATAY YARDIMLAŞMA DERNEĞİ BAŞKANI RAHMİ VARDI – Yok, onlar da kullanılmıyor, 4 kalem var. Bunun dışında, bunlar da bu kalem içine alınırsa çok iyi olur.

İkincisi: Burada bu işin uzmanı, bu işin saha kısmında olan değerli katılımcılar da var. Gıda bankasında esas önemli olan -dediğimiz gibi- biz dernekler olarak bu dağıtımları nasıl şeffaf yaptığımızı her konuda ibra edebiliyoruz. Birleşmiş Milletler, Kızılay, Göç İdaresi, AFAD, Diyanet Vakfı bizim veri sistemimiz üzerinden dağıtım yapabiliyor orada. Biz bütün bunlara -ücretsiz, mesajlarını da biz atmak şartıyla, kendi logolarıyla giysilerini giydirmek şartıyla- kendi önlerinde, şeffaf bir şekilde, 1.000 gıda kolisinin 900’ünü dağıtmışsak kalan o 100 kolinin de hesabını bize sorabilirler. Sorabiliyorlardı çünkü daha dağıtılmamıştır. Bu insanlara gıda bankasının önemi konusunda -Komisyonumuzun da bilemiyorum böyle bir misyonu var mı- referans olursanız en azından, siz gözlemlediniz... Bu tenekesi, ambalajı bozulmuş ama içeriği bozulmamış, son kullanma tarihinin geçmesine bir gün dahi olsa biz onu bir gecede -geçen ramazanda 20 bin alabalığı bir gecede dağıtabildik- dağıtabiliyoruz çünkü elimizde bu mesaj sistemimiz var. Bunların ulaşımını da biz sağlayabiliriz. Yani İstanbul’dan bile verseler biz onun nakliye ihtiyacını da karşılayabiliriz. Bu konuda destek bekliyoruz. Aksayan konular bunlardır.

Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkürler.

Çok iyi bir örnek olduğunuzu yerinizde gördük, Hatay’da; burada da özellikle olmanızı istedim.

Hatay gibi, Antep gibi, Kilis gibi, Urfa gibi illerde sosyal patlama olmasının sebebi -beklenmeyen bir durumla karşılaştık, bu kadar misafirimiz geldi- tabii, devletin olayı iyi yönetmesi yanında sizlerin de bu çalışmalarını oldu.

Çok teşekkür ediyorum.

Bugün buraya davet ettiğimiz önemli örnekleri dinledik.

Fazla Gıda geldi değil mi? İstanbul’da kendileriyle tanıştık, protokol yaptı bizim Beyoğlu Belediyemizle genç arkadaşlar, çok başarılı buldum. Kısaca onları da dinlemenizi öneririm.

Buyurun, hoş geldiniz.

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Merhaba, sanıyorum en genç benim.

Öncelikle hepinize çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok rica ederiz, en genç bütün kadınlar.

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Gerçekten şöyle ki dünyada sosyal inovasyonun gerçekleşmesi için devlet, STK’lar ve özel sektörün bir arada çalışması gereği hep konuşuluyordu. Bu masada aslında STK’ları ve devleti bir arada görmek çok güzel.

Adım Olcay. Ben nereden yola çıktım ve ne yapıyorum, birazcık kısaca onu anlatıyım, daha sonrasında sunumun kendisine geleceğim.

Biliyorsunuz, Birleşmiş Milletler 2030 sürdürülebilir küresel hedeflerini koydu, 17 tane. Bunlardan bir tanesi iklim eylemi, bir tanesi açlığa son, bir tanesi de sorumlu üretim ve tüketim. Biz bu üç hedefi çözmek adına yola çıktık. “Neden böyle bir şeye çıktınız?” dersiniz, benim kişisel olarak motivasyonum şuydu: “Genç Davos” diye de geçer, One Young World diye bir zirve vardır, her yıl başka bir ülkede gerçekleşir. Ben o zirveye iki defa Türkiye temsilcisi olarak katıldım ve aslında üzüntüyle döndüm çünkü ben bir kurumsal şirkette çalışarak yaptığım projelerle katıldım ama diğer ülkelerdeki 30 yaş altındaki gençlerin ülkelerinde çok güzel sürdürülebilirlik projeleri yaptığını gördüm ve aslında Türkiye’ye de örnek olmak adına döndüm ve o dönemde aslında Kenya’da, Tayland’da da çeşitli sosyal sorumluluk projelerinde de bulundum ve Türkiye’ye dönerken de şöyle döndüm: Ben ne biliyorum, ne çözebilirim? Ve gıda atığı sorununu bilerek bu konuda çalışmaya başladım. Önce gıda bankalarını araştırmaya başladım ve şu an sizi görmek çok güzel, önceden internette araştırıp bulmak zordu.

Geldiğimiz noktada aslında -şöyle- bir “gıda geri kazanım hiyerarşisi” diye bir hiyerarşi var, bilirsiniz. Biz önce yola buradan yola çıktık, dünyayı inceledik. İncelediğimiz zaman şunu gördük aslında: Gıda geri kazanım hiyerarşisi der ki: “Atığı önce kaynağında önleyin, önleyemiyorsanız ilk olarak insana verin, olmuyorsa hayvana bağış, olmuyorsa geri dönüşüm.” Tabii, ülkemizde bu konudaki farkındalık gerçekten düşük ve aslında geri dönüşüm uygulamaları kısıtlı bile olsa ilk akla gelen şey... Biz aslında özel sektörde bunu değiştirmek için yola çıktık ve bir dijital atık yönetim platformu oluşturduk. Atık yönetim platformu diyorum çünkü aslında temel olarak özel şirketlerin davranış biçimini değiştirmeyi hedefledik. Eğer özel şirketler çöpe atmaktan, “recycle”a göndermekten ya da hayvan barınağına göndermekten önce insana vermeyi sistemlerine entegre edebilirlerse aslında sizlerin düzenli olarak aldığımız gıda bağışı artacaktır mantığıyla yola çıktık. “Neden buradan yola çıktık?” dersek, gıda atığı bildiğiniz gibi, karbon salımının en büyük sebeplerinden bir tanesi ve dünyadaki karbon salımının yüzde 8’i gıda atığından kaynaklanıyor. Bir ülke olsa gıda atığı, Amerika ve Çin’den sonraki en büyük ülke oluyor. Biz de o yüzden, sadece, aslında ilk etapta gıda atığı odağıyla başladık fakat gıda bankacılığı kapsamında dolayı projenin kapsamını genişlettik, tüm ürün kategorilerine yaydık.

Şimdi, kısaca, sunum üzerinden gidiyor olacağım, size gösteremeden. Biz şubat ayında kurulduk, ilk olarak Migrosla bir pilot çalışma yaparak başladık, daha sonra Migrosla anlaşmamız tematik hâle geldi, akabinde Carrefour, akabinde Metro dâhil oldu, şimdi Kipa dâhil oldu ve yeni üretici firmaların da dâhil olması üzerine çalışıyoruz. İlk yedi ayda 122 tonluk gıda atığını önleyip bağışa çevrilmesini sağladık düzenli bir şekilde ve aslında bizim en çok hoşumuza giden ve mutlu olduğumuz şeylerden bir tanesi -az önce bahsettim- Birleşmiş Milletler 2030 hedeflerini koydu. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı da dedi ki: “Bu değişimi 2030’a ulaşmak için devlet ve STK’ların yanında “startup”ların ilerletmesi gerekiyor, bu işi hızlandırması gerekiyor.” Ve bunun için bir program başlattılar. Dünyada seçilen 9 tane sosyal girişimden birisi Fazla Gıda oldu. Aynı dönemde, İngiltere’de Londra merkezli açıklıkla mücadele için bir “good kitchen” programı başladı, yine dünyada seçilen 5 tane projeden bir tanesi oldu. Bu şekilde, aslında, dünya çapında ilk yedi ayda çok hızlı bir bilinirliğimiz oldu. Almanya, İngiltere, Gürcistan, Bulgaristan gibi ülkelerde şu anda projeye oldukça talep var. Tabii, bu vesileyle ne oldu? Biz aslında dünyayı gezmiş ve dünyayı incelemiş olduk. Neler gördük, dünyadaki güzel örnekler neler, sıkıntılar neler? Birazcık bunlardan bahsetmek istiyorum, sonra bunların Türkiye’ye yansımalarına gelmek istiyorum.

Şimdi, dünyadan başlarsak aslında dünyada en iyi uygulamalar Amerika, İngiltere, Almanya ve Fransa olarak öne çıkıyor. Neden bu ülkeler? Aslında Amerika’da gıda bankacılığı kırk yıldan fazladır yapılan, ilk çıktığı yer. Doğal olarak aslında iyi noktadalar. Diğer konuda ben Amerika’dan ziyade

İngiltere, Almanya ve Fransa'ya inceledim çünkü bunlar sonradan adapte olan ülkeler, ne yaptılar da bu kadar iyi noktaya geldiler? Buraya baktığımız zaman aslında bence çok güzel örneklerimiz var ülkede ama biraz düşünmemiz gereken çok önemli bir konu var gördüğümüz. Bu ülkelerin hepsinin gıda bankacılık sistemi israfı önleyip başa çevirmek üzerine kurulu. Türkiye'de çok fazla finansal yardıma, aslında sosyal yardıma kanalize oluyoruz. Harcadığımız bütçeyi aslında sistematik bir altyapı kurmak için harcasak gıda bankacılığını geliştirmek için, firmaların çıkardıkları israflarla çok daha fazla insana düzenli olarak gıda yardımı sağlayabiliriz. Biz bu özel sektör tarafındaki günlük akışın sağlanması için altyapı çalışmalarımızı yapıyoruz. Benim diğer tarafta isteğim aslında devletten, STK'lardan, finansal kaynakları biraz daha sistem geliştirmeye harcamak. Bunu neye dayanarak söylüyorum? İngiltere çok yüksek seviyede gıda başı için para başı toplayabilen bir ülke çünkü finansal kaynakları yüksek ve halkta çok ciddi bir bilinç var. Her yılda belli dönemlerde halk ciddi finansal baş yapıyor fakat bu başlarla gıda almıyor gıda bankaları, bu başlarla gönüllü ya da çalışan ekibini geliştiriyor, araç alıyor, depo sistemini geliştiriyor, sonra firmalardan aldıklarıyla daha hızlı bir şekilde sevkıyat yapıyorlar. Dolayısıyla ilk olarak vurgulamak istediğim konu bu.

İkinci konuya gelirsek, bu gelişmiş ülkelerde gıda bankacılığının gelişmesinin aslında en temel sebebi, devlet ve STK'dan ziyade özel sektörün üzerinde bir baskı olması. Bu, finansal bir baskı, sadece sosyal bir baskı değil. Neden? İngiltere, Almanya, Amerika, bu ülkelere baktığımız zaman bu ülkelerdeki özel sektör firmalarının israfları üzerinden ödemeleri gereken paralar var. Nedir? Atık için. Ne kadar atık çıkarırsanız o kadar çok para ödersiniz. Bu şu an Türkiye'de tam olarak bu şekilde işlemiyor. Örneğin, ben kişisel olarak tecrübemi söyleyeyim: Bir firmaya "Ama atık maliyetiniz yok mu?" dediğim zaman, "Ben çöpe de atsam, baş da yapsam zaten çöp vergisi ödüyorum. Çöpe atmak benim için daha kolay." diyor. Burada miktara dayalı bir sistem şu anda olmadığı için... İngiltere'de, bakınız, vergiden daha ziyade çöpe ödenen para firmaları baş yapmaya itiyor. Bu konuda, Tesco ve Sainsbury's en çok baş çeken firmalar, Amerika'da da keza bu şekilde. Bunun için öncelikle çöp ve atık yönetim sistemlerinin gerçekten değerlendirilmesi ve atık yönetim hiyerarşisinin gözden geçirilmesinde fayda var.

Üçüncü bir konu: Aslında Fransa'da özellikle örneğini gördüğümüz ve diğer ülkelerde de baş çeken, firmaları teşvik eden en önemli konunun vergi konusu olduğu. Dün Fransa'daki bir toplantımızla tekrardan bu konuyu görüştüm. Bu sunumu ve kendi önerilerimi, onun ekstra bir önerisi olup olmadığı sordum. O da dedi ki: "Ben -ben aslında 3'üncü, 4'üncü sıraya koymuştum- senin yerinde olsaydım 1'inci sıraya koyardım vergiyi çünkü her şeyin başında vergi avantajı geçiyor firmalar için." Neden? Fransa bildiğiniz gibi dünyada gıda atığını yasaklayan ilk ülke oldu. Bunun etkisi hakkında bilmiyorum bir öngörünüz var mı ama...

BAŞKAN – Fransa'da çıkan kanun hakkında bilginiz var mı, onu da söylerseniz, önemli bir kanun o da.

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Bütün süpermarketlerin gıdalarını başlaması gerekiyor, çöpe atmaları yasak. Şimdi, burada aslında kanunun içeriğinde belli eksikler var, Romanya yeni bir kanun üzerinde çalışıyor, oraya da geleceğim, bir kısmını geliştirdi fakat ben Almanya'nın yaklaşımını daha çok beğeniyorum, Almanya gıda ve tarım bakanlığı diyor ki: "Bu iş yasakla çözülemez çünkü aslında yasak geldiği zaman illegal durumlar da beraberinde geliyor. O yüzden bu işin en iyi yöntemi teşvik." Fransa'daki toplantımızın yaptığı yorum da şu oldu: "Etkisine baktığımız zaman uygulamaların, yasak en alt seviyede gelen olumlu etkiyi yarattı ama vergi avantajı en üst seviyedeki olumlu etkiyi yarattı. Vergi avantajına baktığımız zaman ürün maliyetinin yüzde 60'ını vergiden direkt olarak düşebiliyorlar koşulsuz şartsız. Bu gerçekten çok büyük bir hareket başlattı. Bunun diğer detaylarına, vergi tarafına birazdan tekrardan gireceğim.

Diğer bir konu, aslında gıda güvenliği ve markaların korunması kaygısı. Şimdi, hepiniz aslında gıda yardımı alıyorsunuz, bağışlar alıyorsunuz ama kaçınız gerçekten çok büyük firmalardan, çok büyük markalardan düzenli alabiliyorsunuz? Alamıyorsunuz değil mi? Çünkü bu firmaların her birinin markalarını korumak gibi bir kaygıları var. Dünyada en çok bağış yapan firmalar bile, market zincirlerinden bahsedeceğim, mesela şöyle kurallar getiriyorlar: “Marketimde satılan kalan bütün ürünleri bağışlarım, marketimin kendi markası üzerinde basılı olan ürünleri bağışlamam.” Bakın, yani çok enteresan bir nokta bu çünkü diyor ki: “Benim üzerinde markası yazan ürünüm son tüketiciye gidip zehirlenirse ne olacak? Bundan kim sorumlu olacak? Ben ne olacağım ve bunu kim bana garanti edecek?” Ben mesela şöyle bir şeyler söyledim Türkiye’de, ilk Migros’ta bu konuşmalar başladığı zaman yine böyle başladı “Ya birisi zehirlenirse?” Dedim ki aslında gıda bankaları zaten bu işe sizden daha çok önem gösteriyorlar ve insana hak ettiği şekilde yardım etmek konusunda hassaslar ve zaten bu elemeyi yapıyorlar. Burada bir kaygınız olmasın. Dediler ki: “Bu beni yine kurtarmaz, ya bizi şikâyet ederse.” Öncelikle bu işin çözülmesi gerekiyor. Bu işin çözülmesi konusunda İtalya’da güzel bir yasa var “...”(“) diye geçer, burada çok açık bir şekilde kanunlarda der ki: “Gıda bankaları aldıkları ürünleri hijyenik olarak kontrol etmekle ve hijyenik olarak teslim etmekle yükümlüdür.” Bu ifadenin olması firmalara büyük bir rahatlık kazandırıyor fakat sorunu tamamen çözüyor mu? Hâlâ aslında çözülüyor yani bugün ürünün üzerinden markasını silemeyeceğiniz paketli ürünler var, markalar var, bunlar için gerçekten ciddi bir değerlendirme ve bu firmalarla görüşme gerekiyor. Fransa’nın yasasında eksik olan kısım aslında birazcık bu eğer bir zorlama gelecekte ki ben karşıyım ama süpermarketler değil aslında atığın çok büyük bir kısmı distribütörler, üreticiler ve dağıtıcılar tarafında oluşuyor. Türkiye’de de bu böyle. Genel olarak dünyadaki gıda atığına baktığımız zaman yüzde 5’i süpermarketten, yüzde 50’si ev içinden, yüzde 25-yüzde 30’u üretici ve dağıtıcı kısmında oluşur. Bugün belki hiç görmediğiniz yerlerde –ben gördüm- bir ay, iki ay SKT kala üç palet, belki iki ton, üç ton bebe maması çöpe atılıyor hem de bir ay iki ay SKT’si kala. Neden? Sadece “Ya ben verdikten sonra uygun şartlarda depo edilip verilmez de benim markama zarar gelirse” diye. Bu şekilde Türkiye’de yapılan israfın gerçekten haddi hesabı yok. Biz bu konuda ne yapıyoruz dersek aslında kendi tarafımızda? Firmalar arasında bir iletişim ve IP altyapısı oluşturuyoruz. Bu ne demek?

BAŞKAN – Bunu kendi imkânlarımızla mı oluşturduunuz, yoksa bir fon mu aldınız?

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Kendi imkânlarımızla yaptık, fon almak istiyoruz, aslında oraya da geleceğim. Çok konuşmak istemiyordum ama bizim tarafımızda da...

BAŞKAN – İyi bir örnek olduğunuz için aslında siz kendi hikâyenizi anlatın bize. Yani biz Fransa’daki kanunu takip ediyoruz, İtalya’dakini takip ediyoruz, kendimizle uyumlu olanları, olmayanları takip ediyoruz ama iyi örnekleri de anlatıp burada özellikle iş dünyasından gelen yapıların sizin gibi yapıyı görmesi lazım.

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Süper. Şöyle, bizim aslında ilk eksikliği fark ettiğimiz yer yurt dışındaki gittiğimiz programlarda oldu. Ben bu sene dediğim gibi hem Birleşmiş Milletler tarafından seçildiğimiz için 2017 Cenevre Sosyal...

BAŞKAN – Sizin eğitiminiz ne?

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Ben İTÜ İşletme Mühendisliği mezunuyum. Daha önce Kuleli Askerî Lisesi ve Kara Harp Okulu kökenliyim.

BAŞKAN – Askeriyeyi niye bıraktınız?

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Öyle bir karar aldım, özel bir şey yok.

BAŞKAN – Tamam, peki.

(*) Bu bölümde Hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Şöyle ki, biz 2017’de Cenevre’de Sosyal Fayda Zirvesi’nde Türkiye’yi temsil ettik. Burada şunu gördük, dünyadan seçilen 9 tane girişim var demiştik, 8’i de 1 milyon dolar seviyesinde fon almışlardı projenin başlangıcında fon almayan, kendi kaynağıyla yapan tek girişim bizdik. Her biri ülkelerinden aldılar aslında. İngiltere’ye gittik, yine 5 tane seçilmişti dünyadan, 4’ü 1 milyon dolar seviyesinde fon almıştı, fon almayan tek girişim bizdik. Aslında Türkiye’de özellikle etki odaklı girişim ve sosyal girişimci konusu anlaşılıyor. İlk başta gördüğümüz en büyük sıkıntılardan bir tanesi şu oldu: “Niye böyle bir şey yapıyorsunuz, bu işi STK’lar yapmalı ya da bu işi devlet yapmalı.” Aslında sosyal inovasyon bilimsel olarak baktığımız zaman devlet, STK ve özel sektörün birleşmesiyle bir araya geliyor ve sosyal girişim ve sosyal etki odaklı girişim şu anda aslında Silikon Vadisi’nde, Amerika’dan çıkan en büyük trendlerden bir tanesi, biz de burada bunun aslında öncülüğünü yapmaya çalışıyoruz. O bakımdan, bu konunun da anlaşılması ve destek görmesi açısından aslında sizlerin desteğine de ihtiyacımız var. Biz de her yerde neden bu işi yaptığımızı, ne amaçla çıktığımızı anlatmaya çalışıyoruz.

BAŞKAN – Beyoğlu Belediyesiyle protokolden sonra ulaştığımız insanda bir artış oldu mu?

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Aslında şöyle, her geçen gün... Yani Beyoğlu’yla beraber biz... Yani şu ana kadar 42 tane gıda bankası, dernek platforma girdi zaten. 122 tona ulaştık, bayağı “exponential” bir artış var. Şu anda yaklaşık 10-15 tane gıda bankası yardım almak istiyor, personel eksikimiz olduğu için henüz daha açamıyoruz. Mesela Ankara’yı başlattık geçen iki hafta önce 5 tane Migros mağazasıyla, Ankara’da operasyonumuzu büyütüp bu ay İzmir, Antalya, Adana, Eskişehir, Bolu bölgelerine açmayı hedefliyoruz.

BAŞKAN – En basit şekliye çalışma yönteminizi anlatır mısınız lütfen. Migros’la anlaştınız... İsim verdiğiniz için ben de söylüyorum Migros’u.

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Tabii, tabii, sorun değil yani zaten gazetelerde çok fazla çıktı.

Bu bir IT altyapısı, biz aslında temel olarak üç tane sorun çözüyoruz. Birincisi, iletişim sorunun çözüyoruz. Bu ne demek? Şimdi, market zincirlerini düşündüğümüz zaman 1.800 tane market var ya da 50 tane mağazası var, 100 tane mağazası var ama bir tane merkezi var. Bu merkezdeki ekiplerin bu süreci takip edip yönetebilmesi mümkün değil ve her şey aslında merkezden yönetiliyor fakat operasyon mağazada dönüyor ve coğrafi olarak baktığımız zaman çok farklı yerlerde operasyonlar, bu işin evrak takibi var, süreç takibi var ve koordinasyonu var ama siz de takdir edersiniz ki merkezde bir kişi oturuyor ve diyor ki mesela “50 tane dernek benden yardım istiyor, ben nasıl yardım edeceğim?” Ya da işte “Personelim bu işi hakkıyla yapmazsa kim denetleyecek? Benim böyle bir kaynağım yok.” Biz o yüzden şöyle bir yapı kurduk: Öncelikle bir anlaşma yaptığımız kurumların depolarına, mağazalarına bizim saha ekibimiz gidiyor bir eğitim veriyor. Bu eğitim kendi ürün gamlarını inceledikten sonra, örneğin patlıcansa bu, patlıcanın böylesi bağışlanabilir, böylesi bağışlanamaz detayına kadar, soğanına kadar her birinin tek tek eğitimleri veriliyor. Sonra, bizim platformumuzun kullanılmasını öğretiyor. Platform aslında şunu yapıyor: Her günün sonunda verdiğimiz eğitimlere göre ve orada yaptığımız sinyalizasyona göre ürün araştırmasını yapıyor mağazadaki arkadaşlar, araştırdıkları ürünleri bizim platformumuza giriyorlar. Platformumuzda zaten her bir firmanın ürün kataloğu tam olarak var yani Migros...

BAŞKAN – Migros’un personeli giriyor.

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Aynen.

BAŞKAN – Diyor ki personel akşam: “Satılmadı patlıcan, ulaştırılabilecek seviyede.”

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Aynen öyle. Bu eğitimi... Aslında bilinci biz açılıyoruz, önce hep sürekli başlarında duruyoruz. Burada önemli olan bir kritik konu, bilgi gizliliği... Her bir kurumun bildiğiniz gibi yani ürün kataloğu bile özeldir, birçok gizli bilgisi vardır, o yüzden bizim platformumuzda her bir kurumun kendi sayfaları var. Örneğin, Migros'un bir mağaza müdürü bizim platformumuza girdiği zaman barkodunu aratıp ürünün SKU'sunu bulup tartıp yanına miktarını girip bütün listesini oluşturabiliyor ve oluşturduktan sonra şunu yapıyor, diyor ki: "Benim depom müsait olmayabilir, yarın saat iki ile üç arasında müsait." O saat aralığını giriyor, ürünlerin durumuna bakıp örneğin "Bu ürün iki gün bende bekleyebilir." bilgisini giriyor. Sonra bir ilan oluşturuyor. Bu ilan aslında platformlardaki bütün gıda bankaları tarafından görülüyor. İhtiyacı olan, alabilecek durumda olan, örneğin soğuk zincir aracı gerekiyor olabilir ya da işte kasa gerekiyor olabilir, bu şartlarla platforma giriliyor ki siz ona göre önden planınızı yapın, miktarını görün, rut planınızı yapabilmeye diye. Bundan sonra gıda bankaları bunu gördükten sonra başvuruyorlar, başvurdukları zaman sistem tekil bir onay kodu veriyor, zaten adresleri de var. Bu onay kodlarıyla sabah aldınız, toplayacak arkadaş kimse ona verdiğiniz zaman adresleri de belli, saatleri de belli, tek yapmanız gereken gidip onay kodunu gösterip irsaliyesini alarak toplayıp gelmek. Daha sonra, platform, bitmiyor işlemleri...

BAŞKAN – Pardon, bunu sadece gıda bankacılığı yapan derneklere mi veriyorsunuz, yoksa herhangi birilerine mi?

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Sadece gıda bankacılık yapan derneklere veriyoruz.

BAŞKAN – Kaç derneğinize size kayıtlı.

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Şu ana kadar 42 tane oldu.

BAŞKAN – Anadolu'dan mı, İstanbul'dan mı bunlar?

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – İstanbul'da ve Anadolu'da karışık ama Anadolu tarafında daha operasyonumuz başlamadı, kayıt oldu.

YETİMLER KERVANI YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI İHSAN ÇOLAK – Bizim sizden haberimiz yok.

BAŞKAN – İşte onun için bu toplantıyı yaptık.

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Aynen. Aslında biz iki kişiyle başladık yedi ay önce yani sürece göre hızlı ilerledik ama şu an burada olmak bile çok güzel.

BAŞKAN – Türkiye'de çok güzel şeyler oluyor. Çok değerli insanlarımız var, çok değerli derneklerimiz var ama birbirimizi maalesef tanımıyoruz, hep negatif şeyleri öne çıkarıyoruz; gazetelerde sürekli kadına yönelik şiddet, bilmem ne, bilmem ne. Hâlbuki, bakın, ne güzel örnekler var, daha bunun gibi neler var.

Evet, buyurun.

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Burada bitmiyor. Siz ürünleri aldınız, aslında, şimdi, az önce bahsettiğim kaygılar vardı, biz birazcık bunları çözmeye çalıştık. Kalite kaygısından bahsettim, ya birisi zehirlenirse diye. Bunun için bir adım ekledik. Ürünleri aldınız, deponuza geldiniz, şimdi diyor ki bizim platform size: Ürünleri teslim aldığınızı belirtin, belirtirken de ürünleri kontrol edin ve hijyenik olarak teslim aldığınızı lütfen belirtin. Bunun içinde yasal olarak belirtilmesi gereken ifadelerin hepsi yazıyor, bir gıda teknikerinin kontrol etmesi gerekiyor. Teslim ettim dedikten sonra siz, sistem işi merkezî muhasebe ekibine atıyor. Merkezî muhasebe ekibi bu irsaliyeye istinaden kesilen faturayı -platforma entegre zaten bizim- gönderiyor, siz de hiçbir şey yapmadan, masanızdan faturayı görüyorsunuz. Faturanın numarasını, detaylarını görüyorsunuz. Buna istinaden başış makbuzunuzu kesip, bunun da fotoğrafını ya da scannerını çekip platforma yüklüyorsunuz. Böylece aslında bir E-arşiv

oluşturuyoruz. Bu E-arşiv ne işe yarıyor? Ay sonlarında merkez muhasebe ekiplerinin ay kapanışları sıkıntısı var, biliyorsunuz, yani faturaları, evrakları, her şeyi tam görmeden kapatamazlar ve sırf bu yüzden bağış yapmayan yerler biliyorum ben. Ay sonunda bütün her şeyi orada görüp, ayı kolayca kapatmanızı sağlıyor. Bizim ekibimiz de rutin olarak dernekleri gezerek, evrak olarak da bunları sizden topluyor ve normal arşiv için de firmaların merkezlerine teslim ediyor. Böylece, aslında, gıda bankalarının bağış arama, bu evrak takibi, iletişim sürecine çok ciddi bir zaman kazandırıyoruz. Şöyle bir şey oldu, yani biz de tabii deneye yanıla artık hani öğreniyoruz, görüyoruz: Bir gün bayramdan sonra ilan açılmadı ve şunu gördük ki mesela, birkaç tane gıda bankası ve aşevi arayıp şunu söyledi: “Ne yapalım? Satın alma mı yapalım?” Çünkü, aslında, daha önceden satın alma yapılan şeyin hepsi durmuş, o seviyeye gelmiş ve başka hiçbir şeyle uğraşmaya gerek kalmamış. Bunu görmek çok güzeldi. Neler oldu? Güzel birkaç örnek daha söyleyeyim. Örneğin, sosyal market vakfı, bir de Beylikdüzü’yle de başladık. Beylikdüzü Gıda Bankası ayda beş gün sadece yardım yapabiliyordu çünkü o kadar gıda bağışı geliyor, sonra tekrar bir sonraki aya hazırlanıyorlar. Şu anda ayın her günü bağış yapabiliyorlar çünkü biz oraya her gün 2 ton meyve sebze veriyoruz ve yanında deterjanı, bebek bezi, diğer kuru bakliyatı, her şeyini veriyoruz ama günlük garanti 2 ton meyve sebzesi geliyor. Bir aşevi 250 kişiye sıcak yemek yardımı yapıyordu, bugün 750 kişiye çıkarttı. Çünkü, aslında, dibimizde her lokasyonda çok fazla israf var, biz bunu görünür hâle getiriyoruz.

Sadece bununla kalmıyoruz, aslında, az önce bahsetmiştim, gıda geri kazanım hiyerarşisinden, geriye dönüp firmalara şunu söylüyoruz, aslında bir data analitiği tutuyoruz. Atık israf bitmez ama daha doğru planlama yapmaları gerekiyor. O yüzden, mağaza bazlı, lokasyon bazlı, depo bazlı ve SKU bazlı olarak diyoruz ki “Atık trendiniz budur, bu ürünlerin aslında planlamasında iyileştirme yaparsanız atığı kaynağında önleyebilirsiniz.” Bu raporlamaları yapıyoruz. Aslında bizim nihai amacımız da gitmek istediğimiz yer de bu. Burada veri analitiğini gerçekten akılcı bir şekilde kullanmak. Zaten israf hiçbir zaman bitmiyor, trendler hep değişiyor, ürünler değişiyor, onları da insana yönlendirmek, çöpe atmak yerine.

Toparlamak gerekiyor sanırım, değil mi?

BAŞKAN – Evet. Çünkü istişare de edeceğiz ve yemek saatimiz de geliyor.

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Kritik birkaç öneri de bulunayım, bizi anlatmaktan ziyade.

Şöyle, vergiden bahsetmiştim, siz zaten Fransa’yı inceliyorsunuz. Benim bu süreçte yaşadığım en büyük gözlem ve sıkıntıyı söyleyeyim: Öncelikle, şu anki sistemimizdeki vergi teşviki aslında teşvik etmiyor, tam tersine çöpe atmaya teşvik ediyor. Bunun da sebebi, fire oranları uygulaması. Bir çok firmanın atığı aslında fire oranları uygulamasının altında. “Bu neden kaynaklanıyor?” dersanız, biz dünyadan farklı olarak yine market ve üretici ağında iadeli çalışıyoruz. Dünyada iadesiz çalışılır, bütün atık markette kalır, dolayısıyla bunlar da lokasyonlardan bağışa yönlendirilir. Türkiye’de her şey finansal fayda sebebiyle geri iade edildiği için o süreçte atık oluyorlar ama ne oluyor, yüzdeler bölüşülmüş oluyor firmalar arasında. Herkesin atığını aslında firenin altında toplasanız çok büyük bir atık var. Dolayısıyla, fire oranının altında olanı da zaten kanunen kabul edip gider yapıyorlar ve KDV’den de mahsuplaşıyor. Ama, bağışta KDV istisna olduğu için bağış yapmak finansal açıdan zararlı firmalar için. Biz bu yüzden birçok firmayı ikna edemiyoruz şu anda.

Diğer bir konu da bu vergi tarafında, aslında, tam bir denetleme ve düzen olmadığı yorumu. Fire oranları konusu anlaşılmıyor. Yani, üretim tarafında, ben kendim de inceledim, ticaret odalarının çalışmalarını, belli, çok detayda çalışmalar var. Fakat, marketler bazında baktığımız zaman, “Neye

göre bu fire oranları değerlendiriliyor, muhasebeciler neye göre tutuyorlar?" kısmını ben konuştuğum zaman yaptığım mülakatlarda, çok anlaşılmadığını ve bilinmediğini gördüm. O yüzden, bu kısmında bir farkındalık gerekiyor.

Özetle, benim söyleyeceklerim bunlar. En ivedilikle gereken kısmın vergi kısmı olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Bugün bu toplantıda olması gereken 2 firmadan bahsetmem lazım. Bir tanesi LC Waikiki. Anadolu'da yaptığımız bütün ziyaretlerde karşılaştık, bu sistemi çok iyi kullanıyor. Gerçekten, çok iyi bir örnek. Örnek olması açısından söylüyorum. Bir de TİDER, Temel İhtiyaç Derneği. Başında yine sizin gibi genç bir arkadaş var. Gerçekten çok iyi bir örnek. Notlarınızı alın ve lütfen bu ikisini inceleyin.

Size özel bir sorum olacak benim de önce bir onu söyleyeyim: Tarladaki ürünlerle ilgili herhangi bir talep veya bir çalışanınız var mı? Birinci sorum bu. İkincisi de gün bazında kaç kişiye veya kaç liralık değerle bu sistemi işletiyorsunuz? Aylık muhakkak vardır veya belirlenmiştir. Ama kişi olarak?

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Ulaştığımız kişi sayısı mı?

BAŞKAN – Evet. Aylık da olabilir, günlük de olabilir.

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Biz haftalık takip ediyoruz. Şu anda haftalık 14 bin kişiye ulaştığımızı tahmin ediyoruz, hesapladığımız şeylere göre.

BAŞKAN – Rakam olarak karşılığı nedir?

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Yani, 122 ton gıda bağış yapıldı aslında totalde şu ana kadar, bu artarak gittiği için, haftalık olarak...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN – Parasal değeri var mı? Bilgi var bende de...

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Şöyle anlatayım, ben genel bilgiyi verebilirim şöyle: Biz çarpan olarak takip ediyoruz çünkü çok fazla ürün olduğu için. Şu anda bağışlanan ürünlerin maliyetinin kilogram ortalaması 4 TL civarında, paçal söylüyorum. Dolayısıyla, aslında 700 bin lira civarında bir bağış yapıldı şu ana kadar sistem üzerinden.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

Değerli katılımcılarımız, şimdi, toplantımızın sonunda hepinize aşağıda, Meclisimizde yemeğe davet edeceğiz, öncelikle onu bir söyleyeyim. Biliyorum, belli bir saat geçti, acıkma saatiniz de geldi.

Kamu kurumlarını özellikle dinlemek istiyoruz, önerileri varsa veya sorulara cevap vermesini istiyoruz; Tarım Bakanlığı, Aile Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı. Onun dışında, İstanbul'dan gelen misafirlerimizin ve Anadolu'dan gelen misafirlerimizin görüşlerini, önerilerini dinleyelim, sonra kamuya geçelim derim; MÜSİAD, TÜSİAD, TOBB, Kızılay...

Siz bir soru sormak istiyordunuz, sizle başlayalım.

Yani, sadece Olcay Bey'e değil, herkese sormak istedikleriniz varsa...

ADANA DOSTELLER YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ SELMAN SERTKAYA – Öncelikle, yaptığınız çalışmalardan dolayı tebrik ediyorum, çok güzel bir çalışma.

Sadece şunu merak ediyorum, tabii, genelde marketler bağışlarında daha çok tarım ürünlerini filan herhâlde bağışlamayı tercih edeceklerdir. Bunun lojistik bazı dezavantajları var gıda bankaları için. Sadece çeşitliliği burada mı sağlayacaklar, yoksa son kullanma tarihi yaklaşan diğer temel gıda ihtiyaç maddelerinde de benzer bir yaklaşım sergileyecekler mi? Bunu belirli bir oranda tutmakla ilgili de bir yükümlülük sergileyecek misiniz?

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Çok güzel bir soru, aslında, söyleyemediğim birkaç bir şeyi söylememe vesile olacak.

Ben önce toplama kısmından başlayayım. Türkiye’de benim bu arada gördüğüm en büyük sorunlardan bir tanesi, gıda bankalarının yaşadığı, operasyonu etkileyen sorun olarak söyleyeyim, araç eksikliği. Almanya’da 2 bin tane araç her gün gıda bağışı topluyor. Türkiye’de ben saymaya çalıştım, herhâlde 20-30 tane, daha fazla olmayabilir. Şimdi, bu kısım aslında sorunuzla şöyle ilintili: Günlük olarak meyve sebze bağışı çok fazla çıktığı noktada biz gıda bankalarından şunu duymaya başlıyoruz: “Bunları toplayacak aracımız yok.” “Ben gıda bağışı yapacağım ama araç olmadığı için toplanamıyor.” gibi bir durum...

BAŞKAN – Sizin bir araç desteğiniziz...

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Şu anda yok, yapmak istiyoruz. Biz mesela ne yaptık? Özel firmalarla görüşüyoruz, bize değil, gıda bankalarına araç bağışlamaları için. Mercedes’le görüşüyoruz şu anda, nasıl sonuçlanır bilmiyorum. Birkaç firmaya daha gidiyoruz. Çünkü, burada da aslında biraz derneklere destek olmak için yine biz kendi üzerimize aldık bazı şeyleri. Mesela, soğutucu eksikleri görüyoruz bazı gıda bankalarında, o yüzden Grundig’le görüşüyoruz, gıda bankalarına buzdolabı, soğutucuların bağışlanması için.

Sizin sorunuza gelirse, şöyle bir şey söyleyeyim: Az önce bahsettiğim iade süreciyle ilgili bir konu bu. Firmalar iadeli çalıştığı için, bahsettiğiniz paketli ürünlerin hepsini geri gönderiyorlar, ellerinde sadece meyve sebze kalıyor. Belli firmalar, belli markalar göndermiyorlar, o yüzden onlar da çıkıyor. Yani, biz şu anda, işte, şarküteri ürünleri de bağışlıyoruz belli mağazalarda; deterjan, bakliyat da bağışlıyoruz, meyve sebze de bağışlıyoruz ama belli market zincirleri diyeyim, sadece meyve sebze veriyor çünkü diğerlerinin hepsini geri gönderiyor. Bu çok önemli bence.

BAŞKAN – Pişmiş yemekle ilgili, yani hazır yemekle ilgili... Düğün iptal oldu, yemek kaldı; okullar kapandı, yemek kaldı...

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Şöyle, o kısma da gireyim. Biz aslında neler yapmak istiyoruz, çünkü sizin sorunuza cevaplamadım, az önce tarla kısmını sordunuz. Tarla tarafındaki ürünlerin “upcycle” dediğimiz, aslında alınıp, işlenip, kurutulup, vesaire tekniklerle paketli hâle getirilmesi ve bunların tekrar ekonomiye kazandırılması ya da derneklere bağışlanması gibi bir çalışmamız var. Orada, az önce bahsedildiği gibi, tarladan toplamanın maliyeti çok olduğu için, bağışlanma sürecine çok sıcak bakılmıyor. O yüzden orada biraz daha farklı bir finansal model oluşturulması gerekiyor.

BAŞKAN – “Bağışlayalım ama toplamayı biz yapmayalım; kim gelirse toplasın, alsın, bu tarla olduğu gibi.”

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Aynen, öyle. “Sen gel al götür.” diyorlar ama bu, aslında birazcık hacme baktığınız zaman, yani birisinin başında olup tek başına üreteceği bir iş kadar çok önemli büyük bir operasyon. Dolayısıyla, gerçekçi olması adına orada çok somut adımların planlanması gerekiyor. Sıcak yemek tarafında çok ciddi bir gıda güvenliği sıkıntısı var. Yani, Türkiye’de henüz yemek taşımacılığı tarafında iyi bir noktada olduğumuzu söyleyemem, ben daha önce gıda sektöründe de çalıştım. Mikrobiyolojik sıkıntılardan dolayı da oraya biz ilk etapta

girmek istemedik. Aslına bakarsanız bizim projenin çıkışı her şey dâhil otellerdeki alakartlarda kalan sıcak yemeklerin bağışlanması amacıyla, gıda güvenliği sebebiyle bunun olmayacağını fark edip süpermarketlere döndük.

Bunun dışında da farklı projelerimiz var, özellikle soğuk zincir tarafında çok fazla, soğuk zincir kırılması ve takip edilmemesi sebebiyle olan gıdalarla ilgili sensör çalışmalarımız var; özetle böyle.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Şimdi, uzman arkadaşlarımızın bir önerisi var, önce Maliye Bakanlığını dinleyelim, ondan sonra biraz daha şekillensin ve sorularımız muhakkak artacaktır.

Maliye Bakanlığını dinleyelim.

Nasıl yapalım değerli konuklar? Yemek arası verelim mi, devam edelim mi?

Şimdi, Maliye Bakanlığını dinleyeceğiz, ondan sonra sizlerden görüşlerinizi alacağız ve bitireceğiz, yemek aşağıda hazır ama nasıl arzu ederseniz? Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Buyurun efendim.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN – Sayın Başkanım, değerli katılımcılar; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, gıda bankacılığı konusu Gelir Vergisi Kanunu'nda, artı, Katma Değer Vergisi Kanunu'nda düzenlemeler yapılmış. Bu noktada önemli bir teşvik sağlanmış. Bağış ve yardımlara ilişkin Gelir Vergisi Kanunu'nda zaten genel hükümler var. Bağış ve yardımın belli kurum ve kuruluşlara yapılması durumunda yüzde 5'inin indirim konusu yapılacağına dair bir düzenleme var. Ama, 2004 yılında -daha sonra da madde geliştirilerek kapsam genişletilmiş- yapılan düzenlemeyle gıda bankacılığı kapsamında teslim edilen ürünlerin maliyet bedelinin doğrudan ticari kazancın, kurum kazancın tespitinde gider olarak dikkate alınabileceğine ilişkin düzenleme bu konudaki tek düzenleme. Dolayısıyla, aslında, vergisel anlamda o yılda yapılan düzenleme çok önemli bir teşvik sağlamış. Öyle bir teşvik ki ticari kazancınızın tespitinde başka hiçbir bağış ve yardımı gider olarak indirmeniz mümkün değilken burada yapılan düzenlemeyle yapılan bu bağışların, yardımın -ki kanunda belirli şartlar ve tebliğle yapılan açıklamalar çerçevesinde- tamamı gider olarak dikkate alınmış. Diğer bağış ve yardımlardan şöyle bir farkı var: Diğer bağış ve yardımlar ancak kazancınız varsa, kazancınız yeterliyse o zaman bağış ve yardım yaparken, vergiden indirebilirken burada ticari kazanç ve kurum kazancının tespitinde bunlar doğrudan gider yazılabilir tıpkı işletmenin çalışanlarına ödediği bir ücret gibi veya makinelerin amortismanı gibi veya işletmenin kullandığı enerjinin gider yazılması gibi. Dolayısıyla, o dönemde yapılan teşvik son derece önemli.

Diğer taraftan, ticari kazanç dışında kazanç elde eden işte serbest meslek erbabı, gayrimenkul sermaye iradı, beyanname vermek zorunda olan ücretliler ve benzeri diğer değer artış kazancı elde edenlere de -yine bunlar için tabii, bir kazanç söz konusu olmadığı için gider olarak indirimi değil- bunların beyanname üzerinden yine yüzde 100 indirimi kabul edilmiş.

Şimdi, önce gıda olarak başlayan madde daha sonra yakacak, temizlik ve giyecek olarak evrilmiş yani kapsam o anlamda genişletilmiş. Bugün burada gelen taleplere baktığımız zaman bu kapsamın genişletilmesi arzusu var. Özellikle, ben not aldım, halı, çocuk bezi, beyaz eşyaya kadar ama asıl kırtasiye malzemeleri, belli sağlık malzemeleri gibi -çocuk bezine gerçekten çok ihtiyaç var- bunlara yönelik kapsamın genişletilmesi var. Kanun maddesi bunu çok net olarak saymış, bu genişletilmenin yapılması için mutlaka kanuna açık açık bunların ilave edilmesi gerekiyor.

BAŞKAN – Bina?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN – Binanın da kapsama yine ilave edilmesi gerekiyor, şu andaki kanun çerçevesinde mümkün değil. Tabii, “Bu bağış ve yardımların fiskal etkileri nedir?” diye bugüne kadar baktığımız zaman, ticari kazanç dediğimiz yani ticaret yapan gerçek kişiler ve kurumlar aslında bu kapsamda faaliyetlerini ve bağışlarını yapıyorlar. Örneğin, 2012’den 2017 Eylül ayına kadar veriler var. Baktığımız zaman, yıllık ortalama geçen sene 363 tane mükellef, bir önceki sene 279, bir önceki sene 330 tane mükellef bunu düzenli olarak yapıyor. Biz firma bazında bir veri çekmedik ama muhtemelen de aynı firmalar yapıyor diye düşünüyoruz büyük ölçüde. Bunların gider olarak dikkate aldığı dolayısıyla vergi avantajı, kurumlar vergisi veya gelir vergisi avantajına baktığımız zaman son iki yılda yaklaşık 50 milyon bu kapsamda işletmeler teslimde bulunmuş. Dolayısıyla, 50 milyonun vergi etkisine baktığımız zaman, yüzde 20 kurumlar vergisi veya gelir vergisi ortalamasını da biz yüzde 20 kabul edersek yaklaşık 10 milyonluk bir vergi avantajı bu yolla sağlanmış gözüküyor. Bu yıl eylül ayına kadar rakam 47 milyona ulaşmış, sonunda daha iki üç ay var, belki bu rakam yine aynı boyutlarda şey yapıyor ama çok da ciddi bir artış olmadığı gözlemleniyor.

Ticari kazanç dışında gayrimenkul sermaye iradı, değer artış kazancı veya serbest meslek erbabı beyanname üzerinden bu indirimden ne kadar faydalanıyor diye baktığımız zaman aslında buradaki rakamlar oldukça düşük gözüküyor: 2016 yılında 45, 2015 yılında 54, 2014 yılında 63 tane mükellefin beyanname üzerinde ticari kazanç dışındaki diğer mükelleflerin indirim konusu yaptığını görüyoruz. Bunların rakamları da 1 milyonu geçmemiş, sadece 2010 yılında bir 3,2 milyon olmuş, demek ki o dönemde bir bağışçının belki yüksek tutarda bir bağışı olmuş. Ama, 1 milyonu da çok fazla geçmemiş ve sayısal olarak da mükellef anlamında çok fazla bir sayı olmadığı ortaya çıkıyor. Yani, şu ana kadar bu teşvikle vergisel anlamda biz idare olarak, devlet olarak çok büyük kayba mı uğraşmışız? Hayır, bir kayba uğramamışız. Devlet üzerindeki yükü belli ölçüde sivil toplum kuruluşlarıyla, derneklerle, vakıflarla paylaşmak adına zaten bu düzenlemeleri yapıyor.

Dediğim gibi, kapsam genişletilmesi tüm talepleri karşılanırsa tabii ki bu bir siyasi irade meselesi ama şahsi kanaatim tüm taleplerin değil ama makul olan taleplerin siyasi irade tarafından arz edildiği zaman özellikle komisyon raporu ve komisyon başkanlığımızın bu konuda yazılı bir bildirim olursa... Çünkü konuşuluyor, raporlar geliyor ama somut anlamda şu maddedeki kapsamın şu şekilde genişletilmesi şeklinde bir öneri gelirse bunu Sayın Bakanımız da değerlendirecektir. Çünkü, o da vakıfların, derneklerin veya diğer sivil toplum kuruluşlarının devletin yükünü alma ve azaltma anlamında faaliyet göstermelerini, teşvik ve destek edinmesini ifade ediyor.

Belge düzeni konusunda biraz önce Malatya’daki dernek yetkilimizin bir ifadesi oldu. Bizim 251 seri numaralı bir gelir vergisi tebliği var, orada belge düzeninin ne olduğunu açık. Ancak, işletmeler sorunlarla karşılaşıyorsa gerek yazılı olarak gerekse... Bizim yerel teşkilatımızdaki örneğin, Malatya Vergi Dairesi Başkanlığına veya firma bir özelge alarak bunu bir hukuki güvenceye bağlamak istiyorsa bizlere bu yönde talepte bulunabilir ama şu ana kadar böyle bir talep gelmedi. Aslında, işletmeler belge alımının fatura almak, gıdayı temin ederken faturayla temin etmek, yine bu gıdayı ticari işletme vakfa veya derneğe bağışlarken yine fatura düzenlemek zorunda, bu bağış sırasında “KDV hesaplanmamıştır.”, “Bu gerekçeyle hesaplanmamıştır.” yazmak zorunda; elde ettiği KDV dâhil toplam bedeli de kurum kazancın, ticari kazancın tespitinde gider olarak dikkate alınıyor. Yani, belge düzeni zor bir belge düzeni değil, çok kolay bir belge düzeni. Ama, “Ben işimi tam sağlama alayım, idareden bir görüş isteyeyim.” dediği zaman biz de bütün hassasiyetimizle hızlı bir şekilde bu görüşü de verebiliriz. Somut fatura örneği eğer önemliyse temin edebilirsek biz onu sizlerle paylaşabiliriz.

YETİMLER KERVANI YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI İHSAN ÇOLAK – Ben bir şey demek istiyorum, özür dilerim.

Şimdi, üretici firmanın keseceği fatura farklı ben üretici firmayım ama ben başka bir yerden malzeme alıp verdiğim zaman... Üretici firma bir bağış yaptığı zaman KDV'siz kesecek, gıda bankacılığını ilk incelediğim zaman böyle bir bilgi edinmiştik. Üretici firmaysam ben ürettiğim malı gıda bankacılığı kapsamında gönderiyorsam KDV kesilmiyor.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN – KDV hesaplanmıyor, dolayısıyla faturada “KDV hesaplanmamıştır ve bu, gıda bankacılığı kapsamında yapılan bir bağış ve yardımdır.” diye not düşmesi yeterli.

YETİMLER KERVANI YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI İHSAN ÇOLAK – Ama ben zengin bir iş adamıyım, aynı zamanda üretici firmayım ama kendi ürettiğimin dışında, atıyorum, odun, kömür bağışlayacağım...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN – Almanız gerekiyor. KDV hesaplanarak alınıyor ama KDV dâhil toplam bedeli teslim ettikten sonra kazancınızın tespitinde gider olarak dikkate alıyorsunuz, dolayısıyla vergisel avantajdan KDV dâhil toplam tutar faydalanmış oluyor.

YETİMLER KERVANI YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI İHSAN ÇOLAK – Eyvallah. Buna ait bir örnek...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN – Temin edebilirsek verelim çünkü biz mükellef bilgilerini vermeyeceğiz, bizler için mahremdir, şey yaparız ama hangi mükellefin böyle bir fatura düzenlediği konusunda elimizde somut bir bilgi yok. Yani temin edebilirsek biz sizlerle paylaşalım.

YETİMLER KERVANI YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI İHSAN ÇOLAK – Eyvallah, teşekkürler.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN – Şimdi, bu kartlar konusunda Sayın Başkanım, özellikle Suriyeli mültecilere, misafirlerimize yönelik, özellikle kamplarda faaliyet gösteren marketlerin bazı sıkıntılarını olduğu ifade ediliyor veya belediyelerin kartlara para yüklemek suretiyle, çeşitli marketlerle anlaşma yapmak suretiyle birtakım yardımları olduğu konusunda ve burada belge düzeninin işleyişi konusunda bazı problemler olduğu ifade edildi. Bu kapsamda, belge düzeninin ne olması gerektiği konusunda idaremizin görüşleri var. Bu konuda sorun yaşayan bir belediye veya bir işletmeye bu noktada idarenin yazılı görüşleri var. Bu konuda desteğimiz olur. Ama gıda bankacılığı kapsamındaki mallar tadadı olarak sayıldığı için, bir şampuan örneği verildi, tabii ki bu kapsamda temizlik ürünü olarak telakki ederiz. Veya burada yazılan gıdanın veya temizlik ürününün ne olduğu konusunda birtakım tereddütler yaşıyorsa yine bizim özelge sistemi dediğimiz –başvurup- ve mükellefe ciddi bir hukuki güvence sağlayan müesseselerimiz var. Bu konuda da verilmiş görüşlerimiz vardır.

BAŞKAN – Yani kartla her şeyi alabilir ve sorumlu olmaz diyorsunuz.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN – Alabilir, alabilir, kartla alabilir ama daha sonra o firma kapsamındaki gider yazabilir, onun dışındaki firmalar, işte, o ayırım kolay bir ayırım değil.

BAŞKAN – Onu nasıl... 100 liralık kart, 80 liralık nohut, fasulye aldı, 20 liralık da başka bir şey aldı, defter aldı. O olmuyor değil mi?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN – Yok Sayın Başkanım. Mutlak sayıldığı için oraya kırtasiye ürünleri veya marketten...

BAŞKAN – Onun için gıda bankacılığına bağış yapmıyor işte insanlar yani. Orada bir sorumluluk çıkıyor.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN – Bu kez genel bağışa geçiyor. Genel bağışta da herkese, normal derneklere yapamıyor, kamuya yararlı dernek, vergiden muaf vakıflara yapılması gerekiyor. Yüzde 5’le onlar şey.

Vergi ve fire konusunda arkadaşımızla ben... Hani, şu anda şeyi de çok meşgul etmek istemiyorum, aslında önemli şeyler söyledi. Tereddüdünü tam olarak anlayamadım ama önemli bir... Teşekkür ediyorum yani çalışmalarını şurada dinliyorum. Hani bizler için de yeni bir dinleme, çok güzel bir çalışma yapmış çünkü bu tür organizasyonlar önemli. Büyük firmalar, özellikle süt ve süt ürünleri yapan firmalar veya ilaç temin eden firmalar bu kullandığı, son kullanma tarihini geçenleri Sayın Başkanım, zaten gider yazabiliyorlar ama onun bir prosedürü var. Takdir komisyonunun toplanması, bunun imhasının onun gözetiminde yapılması gerekiyor. Dolayısıyla böyle bir imhayı yapmak yerine bu yolla bağışladıkları takdirde de yüzde 100’ünü gider yazabiliyor ki bu yolla bağış aslında çok teşvik edici bir düzenleme.

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Çok haklısınız da orada bir nüans farkı var. Biraz isterseniz o detayı...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN – Onu ben sizinle... Şu anda ortamı meşgul etmeyim. İlgimi çekti, ben sizinle özel olarak görüşmek istiyorum.

BAŞKAN – Yemekte hep beraber olacağız, orada da devam ederiz.

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – – Çünkü aslında firmaları bağış yapma konusunda en durduran adımın bu olduğunun altını çizmek isterim. Gerçekten aslında ufak gibi görünüyor, belki arada geçti ama, en önemli konu bu.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN – Yeni benim ilgimi çekti bu fire meselesi, büyük firmalar açısından bu önemli olabilir.

E-fatura uygulamasından bahsetti arkadaşımız. Evet, biz e-fatura uygulamasını teşvik ediyoruz. E-fatura uygulaması yanında e-arşiv uygulamasına geçiyoruz. Dolayısıyla, Sayın Başkanım, bağış yapanın İstanbul’da olması ama bağış alan kişinin Malatya’da olması durumunda faturanın ulaşması gibi problemler var. Bizim e-fatura ve e-arşiv faturası uygulamalarımız da aslında bu olayı teşvik ediyor, destekliyor.

YETİMLER KERVANI YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI İHSAN ÇOLAK – Burada irsaliye şartı var ama.

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – İrsaliye değil, makbuzun evrak olarak kesilmesi. Faturada sorun yok, fatura e-arşiv faturası olarak kesilebiliyor. İrsaliye de var, irsaliye de bizim için sorun değil. Aslında bunların hepsini...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN – O halledilmeyecek bir şey değil, e-faturalardaki irsaliye problemi daha kolay hallediliyor.

BAŞKAN – Biraz evvelki konu zabıtlara geçsin istiyor arkadaşlar. Mikrofon açıkken onu da söylerseniz iyi olur.

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Fire konusunu mu?

BAŞKAN – Evet, fire konusunu.

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Fire konusunda durum şöyle: Şimdi, firmanın... Aslında hepsi iç içe. Marka konuları sorun olduğu için, birincisi bağış yapmak istemiyorlar, teşviklere ihtiyacı var. İkinci konu şu: Fire kapsamında zaten, fire oranının altında olduğu için bunu kanunen kabul edilir gider yazıyorlar ya, şöyle düşünün, bu firma bir deterjan firmasıysa ve bunu imha etmek için özel tutanaklar, özel para ödemesi gerekiyorsa onu bağışlamak için teşvik olabilir

fakat ürünlerin çoğu öyle değil. Ürünlerin çoğu öyle olmadığı için firmalar bunları kolayca gömme, yakma, çöpe atma yöntemleriyle bertaraf edebildikleri ürün grupları olduğu için bunları çöpe atarak daha yüksek finansal fayda elde etmeyi tercih ediyorlar.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN – Ama finansal faydası, onu çöpe atmak için komisyon...

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – KDV farkı var.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN – Ha, sadece KDV farkı, o teknik bir şey. KDV farkı teknik bir şey ama bakın, bugün yapılan bağışlardan KDV'nin 1 milyon sadece, yıllık ortalaması 1 milyon yani çok yüksek...

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Ama siz o bağış üzerinden konuşuyorsunuz, Türkiye'de 214 milyar TL atık var, yarısı ev, 100 milyar TL...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN – Ama bu bağışa dönüşmediği için KDV anlamında...

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Yok, yok. Aynen onun için diyeceğim aslında. 50 milyar TL gibi üretim sektöründe bir atıktan bahsediliyor ve yüzde 60'ı bunun kurtarılabilir atık. Yani 30 milyar TL gibi bir bağış potansiyeli var. Şu anda 2-3 milyon TL'lik bağışlardan bahsediyoruz. O yüzden o kadar çok şey yapmıyor. Anladım ben sizin noktanızı. Orada şöyle bir nokta var: Şimdi şu an zaten fire oranları daha avantajlı “buisness” açısından...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN – Yani KDV indirimi açısından...

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – KDV indirimi aldığı için bağış yapmaktan daha avantajlı ama üzerine gideceğim. Bunu eşit yapmak da bir çözüm değil, bağışın daha üstte olması gerekiyor. Çünkü –neden- sadece evraktaki finansallar değil, o sürecin operasyon yönetimi, buna bir personel ayırması lazım firmanın, buna bir prosedür oluşturması lazım, kaynak ayırması lazım. O yüzden bunları yapılabilmesi için ekstradan bir teşvike ihtiyacı var bunu fire yazmaktan öte. Dolayısıyla şu anda altta fireye göre bağış üste çıkması gerekiyor, aynı seviyeye bile gelmesi gerekmiyor. O yüzden ben Fransa örneğini verdim. Fransa'da direkt yüzde 60'ını vergiden düşüyorlar. O yüzden firmaların hepsi yapıyor.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN – Yüzde 100 yalnız.

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Nasıl? Hayır, hayır.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN – Türkiye'de yüzde 100 maliyetten, bu matrahtan düşüyor, yüzde 100'ü matrahtan düşüyor.

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Yüzde 60'ını direkt vergiden düşüyor.

BAŞKAN – Biz matrahtan düşüyoruz.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN – Matrahtan değil...

BAŞKAN – Vergiden düşüyor orada.

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Evet, aynen.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN – Ki zaten vergi çok büyük bir avantaj sağlıyor.

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Şunu da belirtmek isterim. Türkiye'de...

BAŞKAN - Yani bütün bunların hepsinin konuşulması ve tartışılması lazım.

FAZLA GIDAAŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Şunu da düşünmekte fayda var: Özel sektörde özellikle birkaç yöntemle zaten vergi avantajı kazanılıyor farklı şekillerde yani yatırım yaptıkları zaman, zarara girdikleri zaman zaten oluyor. Bu noktada onları gene ekstradan bağış yapmaya... Yani ayırtırmak lazım, gıda bağışını çok somut bir şekilde diğer vergi avantajlarından ayırtırıp bunun tekil, özel bir vergi teşvikinin olması gerekiyor. Bu olmadığı sürece hiçbir zaman yapmayacaklar. Ben şöyle söyleyeyim size: Türkiye'nin şu anda en büyük gıda üretici firmalarının diyeyim yaklaşık 6-7 tanesinin genel müdürüyle görüştüm. Her birinin söylediği tek şey şu: “İyi, güzel, hoş, projeleriniz çok güzel ama bunun bana hiçbir faydası yok. Ben bunu yapacak kaynak ayırmam.” Yani aldığımız cevap bu.

BAŞKAN – Özel sektör mantığıyla da haklı.

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Çünkü haklılar. Onlar kâr ve zarara bakıyorlar. Bir karar alırken hesap verdiği insan olduğu için “Ya bu iyi bir işti. Ben o yüzden yaptım.” diyemiyor, bunun faydasını göstermek istiyor. Ben kişisel olarak ne yaptığımı söyleyeyim: Oturuyorum karbon salınımının değerini çıkartıyorum, “Bak, böyle bir değer var ama. Soyut değerler bunlar, bunun için yapmanız lazım.” diyoruz. Bu işin vergi ayağını çözmemiz gerekiyor. Bugün mesela bir pilot çalışma yaptığımız bir firma var, dünya çapında bir firma. Pilotu aşmak için en az dokuz aydır uğraşıyorum, takıldığımız tek yer vergi konusu. Vergiden dolayı pilotu aşamıyoruz ve aşarsak şöyle söyleyeyim size: Bu firma sadece tek başına yılda en az 5-10 milyon bir mağazasından bağış yapacak, sadece bir mağazasından.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN – Şimdi vergi konusu mevcut düzenleme kapsamında bir problem değil. Ha, bunun kapsamının genişletilmesi yani ürün kapsamının genişletilmesi, artı, bunun matrahtan değil, vergiden indirim hâline getirilmesi -ki yine yasal düzenleme gerekiyor- katma değer vergisi açısından bu bağışların katma değer vergisi çok yüksek gözüküyor, dolayısıyla bunu gider olarak, katma değer vergisini gider olarak değil de indirilebilir KDV olarak dikkate almak için de yine yasal değişikliğin yapılması zorunlu, gerekiyor.

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Aynen öyle.

BAŞKAN – Konuşmaya başlıyor olmamız bile bir aşama.

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Aynen.

BAŞKAN – Var mı başka söyleyeceğiniz? Ben size iki soru soracağım.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN – E-fatura uygulaması önemli dedim. Biz onu destekliyoruz. Özellikle bir firma örneği verdiniz. Onlar e-arşiv faturasıyla nihai tüketiciye yapanları da geçiriyorlar.

BAŞKAN - LC Waikiki, evet.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN – Ama makbuz vergi kanunları kapsamında düzenlenen bir belge değil. Dolayısıyla dernek ve vakıfların düzenlediği makbuzların da yine bir elektronik olarak düzenlenip onların iletilmesi ama o konuda Maliye Bakanlığı olarak herhangi bir yetkimiz ve düzenlememiz söz konusu değil.

FAZLA GIDAAŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Mesela ben bir yorum yapayım. Bu işin hukuki altyapısı da çok eksik, avukatımız da burada. Yani “O süreçte nasıl bu işi sistematik hâle getirebiliriz?” diye sırf matbu evrak işi olduğu için, tek tek toplanması gerektiği için, platforma yüklense bile biz gerçekten her ay sonunda tek tek bütün her yeri dolaşıp topluyoruz. Bu inanılmaz bir verimsizlik, başka hiçbir çözümü yok ve hatta şöyle şeyler var, dernekler –siz daha iyi biliyorsunuz benden- o kadar hassas ki bu konuda çünkü denetlemeler var. Hani her şeyi bir bir tutuyor mu? Bakın, ben bağış yapmaya çalıştığım bazı dernekler sırf meyve sebzeyi alacağım ama bunun faturası bana üç gün sonra gelecek,

makbuzunu bir hafta sonra gireceğim benim stokumda kalacak ya denetlemeye gelirse diye bağış almayı reddediyor. Yani böyle bir sistem eksikliği var. Yani şu anda sistem eksikliğinden dolayı bağış alamıyorlar, bu matbu evrak işi çok büyük bir sorun.

BAŞKAN – Evet.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN – Sayın Başkanım, bir de son olarak vergi haftamız var bizim, her yıl düzenli olarak yaptığımız ve etkinlik olarak yaptığımız. O noktada bunu tanıtımlarda Adana’daki arkadaşlarımız ifade etti, bence çok güzel bir öneri. Bizim vergi dairesi başkanlarımıza vergi haftasında neyin ön plana çıkacağı, tanıtımlarda, gidilen toplantılarda nelerin ifade edileceği söyleniyor. O kapsamda biz bunu not olarak... Hani bunun için herhangi bir düzenleme yapmamıza gerek yok. Vergi haftaları programlarımızda bu konuyu da işleyebiliriz.

BAŞKAN – Billboard’larda.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN – Ama burada özellikle hani biz sonuçta kamu görevlisiyiz ve yapılan kanunları uygulamakla mükellefiz. Sivil toplum kuruluşları, başta TÜRMOB olmak üzere, muhasebeci ve mali müşavirlerin de işletmeleri bu konuda bilgilendirmeleri önemli. Dediğim gibi hiçbir bağış bu kadar avantajlı değil çünkü kazancınızın gideriymiş gibi, hâlbuki kazancınızın gideri değil vergi teorisinde. O anlamda TÜRMOB’un da yani o noktada da bir desteğine ihtiyaç var.

BAŞKAN – TÜSİAD’ın, MÜSİAD’ın, Odalar Birliğinin, Ziraat Odasının...

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN – Tabii ki. Büyük firmalar için belki biraz daha bunlar kurumsal çalışıyorlar. Mesela TÜSİAD’ın kreşlere yönelik çok özel çalışmaları ve teşvik konusunda yoğun çabaları var, kadın istihdamının geliştirilmesi ve çocukların daha güvenli ortamlarda büyümesi için. Onların tabii ki desteğe ihtiyacı var ama onlar biraz daha bu işleri kurumsal yapıyorlar. TÜRMOB’un tüm işletmelere yönelik -çünkü mutlaka bir muhasebecisi var- yani TÜRMOB üzerinden de böyle bir tanıtımı desteklerseniz faydalı olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkürler.

İki konuyu soracaktım, birisini söylediniz. Kapsamı genişletmek için yasal düzenleme lazım ama billboard’lar için yasal düzenleme lazım değil. Billboard’larda bu tanıtımı ve teşviki yapabilirsiniz.

Antep’ten gelen arkadaşımızın sorduğu bir şey vardı: Belediyelere gıda bankacılığı yardımı olursa yüzde 5, derneklere olursa yüzde 100, bunu direkt belediyelere yapması için, bunun için de yasal düzenleme mi gerekiyor, yoksa yönetmelikle halledilebilir mi?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN – Yasal düzenleme gerekiyor, aynen öyle. Yok, Sayın Başkanım yasal düzenleme gerekiyor. Hani o noktada da sizlerin idaresi önem arz ediyor. Hani belediyeler de mantık olarak kapsama çok rahat alınabilir çünkü sosyal yardımların belediyeler vasıtasıyla ulaştırılması da teşvik ve destek ediliyor.

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Çok güzel bir nokta bu arada. Bizim de sahada çok gördüğümüz diğer sorunlardan bir tanesi.

BAŞKAN – Değil mi?

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Gerçekten çok büyük bir sorun.

BAŞKAN – Peki, çok teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Bu konunun önemli paydaşlarından birisiniz, bu işin takipçisi hep beraber olalım inşallah.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN – Evet.

BAŞKAN – TÜSİAD’la başlayalım, buyurun. En son Aile Bakanlığımı da bir dinleyelim.

TÜSİAD YAŞAR HOLDİNG ANKARA TEMSİLCİSİ DİLEK EMEL – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Gerçekten çok güzel paylaşımların olduğu bir toplantı. TÜSİAD olarak biz de bazı şeyleri yeni öğreniyoruz, bazıları bildiğimiz uygulamalar. TÜSİAD Gıda, İçecek ve Tarım Komisyonu her yıl bir konuyu ele alıyor ve bu konu üzerine çalışmalarını kamuyla birlikte yapıyor genelde ve sonuçlarını da kamuoyuna duyuruyor. Bu yıl bizim de seçtiğimiz konu, gıda atığı ve israfının önlenmesi konusuydu.

BAŞKAN – Bu yıl dediğiniz 2017 mi?

TÜSİAD YAŞAR HOLDİNG ANKARA TEMSİLCİSİ DİLEK EMEL – Evet.

BAŞKAN – Ama biz hiç öyle bir şeyi ne basında takip ettik. Gördük mü? görmedik, hiçbir şey görmedik.

TÜSİAD YAŞAR HOLDİNG ANKARA TEMSİLCİSİ DİLEK EMEL – 5 Ocakta da bizim, gıda artığı ve israfın önlenmesi konusunda İstanbul’da bir konferansımız olacak. Bunu da biz Komisyon üyelerine ayrıca duyurma görevini üstlenelim.

BAŞKAN – Şimdi, Türkiye’deki kopukluk biraz böyle. Biz bir yıldır bu konuyu çalışıyoruz, TÜSİAD da -belki başka konulardı ama- çalışıyormuş ama hiç haberimiz olmadı. Bu toplantı vesile oldu diyelim.

TÜSİAD YAŞAR HOLDİNG ANKARA TEMSİLCİSİ DİLEK EMEL – Evet.

Bu gıda israfının ve atığını önlemede tabii ki ilk önce bir kayıp var, tarladan markete kadar gelen süreçte bir kayıp var, daha sonra da lokantalardan, toplu tüketim merkezlerinden, evlerden olan kayıplar ise atık olarak nitelendiriliyor. Aslında Fazla Gıda derneğinin temsilcisi... “Dernek” mi diyeyim?

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Şirket.

TÜSİAD YAŞAR HOLDİNG ANKARA TEMSİLCİSİ DİLEK EMEL – Fazla Gıda Şirketinin temsilcisi Olcay Bey son derece güzel açıkladı. Bizim attığımız gıda sadece gıda israfı demek değil, biz enerjimizi de, suyumuzu da bu şekilde tüketiyoruz.

Biz TÜSİAD olarak iki önemli noktaya dikkat çekmek istedik. Bu da gerçekten perakende sisteminin işin içine dâhil olması gereği. İadeler söz konusu ve birkaç market iadesizlik üzerine çalışmakla birlikte çoğu market iade sistemi üzerinde çalışmakta. Özellikle raf ömrü sınırlı olan ürünlerde iadeler söz konusu olmakta. Bu iadeleri sanayici giderek marketten toplamakta, merkez depolarına ve imha depolarına getirmekte, bilinen usullerle de imha edilmekte. Biz bu sürecin, marketten perakendeden itibaren gıda bankacılığına kazandırılması için daha kolaylaştırılacak bir şekilde dizayn edilmesinden yanayız ve bunun üzerine çalışmalarımızı yoğunlaştırıyoruz. Çünkü özellikle gıda bankacılığına da baktığımız vakit ürün portföyüne kuru maddelerin daha fazla olduğu, buna karşılık çok ihtiyacımız olan hayvansal protein maddelerinin yeterince gıda bankacılığında yer almadığı genel olarak gözlemlediğimiz bir husus, belki daha farklı istisnaları olabilir. Ama bu anlamda yapılacak olan bir hareket bizim özellikle protein ihtiyacı, genç nüfusumuzun protein ihtiyacını da karşılayacaktır diye düşünüyoruz. Bunu da bir beslenme sorunu olarak algılıyoruz.

Diğer bir husus: Gene biz Dilekçe Komisyonuna aslında bildirmiştik. Bu gıda maddelerinin teslimi KDV’den istisna kılınmış durumda ama bununla birlikte bağışa konu olan bu maddelerin imalinde veya alımında yüklenen KDV üstümüzde kalmakta. Bu konuda da yapılacak olan bir yasal düzenlemeyle aslında bu yükten de arınılırsa daha fazla bağışın yapılabileceğini de düşünüyoruz.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – TÜSİAD üyeleri içerisinde gıda bankacılığı yapan derneklerle çalışan şirketler var mı, böyle bir istatistiğiniz var mı? Yaşadıkları sorunlar var mı acaba?

TÜSİAD YAŞAR HOLDİNG ANKARA TEMSİLCİSİ DİLEK EMEL – İstatistikimiz yok Sayın Başkanım ama bu konuda çalışan şirketlerimizi biliyoruz ama bu şirketlerimiz bir LC Waikiki gibi düzenli değil. Genellikle belli aralıklarla düzenli olmayan şekilde yapılan bağışlar. Benim bildiğim birtakım örnekler var. Beyoğlu Belediyesiyle çalışanlar, Diyarbakır gıda bankacılığıyla çalışanlar, İzmir Karşıyaka var. Bunlar bildiğim örnekler ama devamlı hâle getirilip düzenli hâle getirilmiş bir uygulamaya söz konusu değil.

BAŞKAN – Alanda gördüğümüz bir de şöyle bir şey var: Bazı büyük şirketler kendi kurdukları vakıf üzerinden bu işleri yapıyorlar. Bu bir tercihtir, takdir edilebilir. Bunu biz Antep’te de gördük. SANKO’nun Antep’te gerçekten çok ciddi sosyal destekleri var ama her şeyi kendi üzerinden yapıyor, tabii belediyeyle organize çalıştığı alanlar var ama hepsini kendi vakfı üzerinden yapıyor. Böyle de bir gerçeklik de var. Bu da onların tercihleri.

Evet, MÜSİAD bir şeyler söylemek ister mi?

MÜSİAD KURUMSAL İLETİŞİM KOORDİNATÖRÜ MUSTAFA OZAN – Efendim, öncelikle tekrar merhabalar. Başkanlığımızda tüm heyete tekrardan selam iletiyorum. Bir de üzerimde bir selam var onu da size iletelim müsaadenizle. Efendim, bize Gıda, Tarım ve Hayvancılık Üst Kurulu Başkanımız, aynı zamanda Yönetim Kurulu Üyemiz Doktor Halim Aydın Bey’in önce mahcubiyetleri ve sonra da selamlarını iletelim. Kendisi iki gün sürecek olan GPAS İstanbul toplantımız var bizim, insani finans, İslam katılım bankalarıyla organize edilmiş bir finans programı, böylelikle hepinizi de davet etmiş olalım.

Efendim, MÜSİAD 12 bin üyesi olan, tüm Türkiye’de temsilcilikleri ve şubeleri olan, yurt içi ve yurt dışında varlığı olan bir sivil toplum kuruluşu. Gıda bankacılığı üzerine Olcay Bey çok sağ olsunlar bizim de ufkumuzu açmış bulunmakta, birlikte neler yapılabilir, bunun da bir çalışması yapılabilir. Bizim Genel Başkanımız Sayın Abdurrahman Kaan Bey de gıda sektöründe öncü firma olduğu için aslında benzer sıkıntıları ve benzer problemleri özellikle KDV, son tüketim tarihi yahut başka üyelerimizden şunu da görüyoruz: Evet, “Firmamın ismi görünmesin.” Yani bu sıkıntıları yaşayabiliyoruz. Aynı zamanda belediyeler, dernekler yahut vakıflar üzerindeki vergilendirme uygulamasında da biz de yine aynı sıkıntılarla karşı karşıyayız. Adana Dosteller Derneği, şirketi batmak üzere olan yahut, öyle bir şeylerden bahsetmişti.

ADANA DOSTELLER YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ SELMAN SERTKAYA – Tam açıklayayım. Şöyle ifade edeyim: Herhangi bir şekilde şirket yani çalıştığı bir kurum, diyelim ki dükkânı kapandı maddi imkânsızlık nedeniyle, ihtiyaç sahibi konuma düştü. Onun o ihtiyacını gidermeyi biz gıda yardımıyla değil de onlara bir sermayedar gibi davranarak bir şekilde onların balık tutmasını sağlamak istiyoruz.

MÜSİAD KURUMSAL İLETİŞİM KOORDİNATÖRÜ MUSTAFA OZAN – Tabii. Bu konuda bizim -örnek teşkil etmesi açısından bahsediyorum- karz-ı hasen sandığımız var MÜSİAD üyeleri olarak. Ekonomi bir anda değişebilir; kendi şahsi, lokal boyutta bir ekonomisi değişebilir. Bu noktalarda da “Biz kendi içimizde ne yapabiliriz, üyelerimize direkt değil de balık tutmaya nasıl yardımcı olabiliriz?”, bunun gibi bir çalışmamız da söz konusu. Aynı zamanda, sizin dediğiniz gibi, gazetelerde biz ne yazık ki kadına şiddettir yahut üçüncü sayfaların bu ekstra cinayet haberleridir, bunlardan ziyade fazla gıda gibi yahut karz-ı hasen...

BAŞKAN – Dilekçe Komisyonumuzun haberlerini takip ederseniz bizim resmimizi görmezsiniz, arkadaşlarımızın da resmini görmezseniz. Mesela, şu televizyonlardaki evlilik programlarına biz müdahale ettik, pompalı tüfek işi bizden çıktı. Şu anda ne var gündemde yine? Var yani ama bizim resmimiz yok.

MÜSİAD KURUMSAL İLETİŞİM KOORDİNATÖRÜ MUSTAFA OZAN – Evet. Şimdi, ben sizi çalışmanızdan dolayı naçizane takdir etmek istiyorum ve sizin ekstra olarak da bir takipçinizim Twitter üzerinden. Allah kolaylık versin.

BAŞKAN – Âmin.

MÜSİAD KURUMSAL İLETİŞİM KOORDİNATÖRÜ MUSTAFA OZAN – Hakikaten, yani, gündemi farklı bir noktaya çekmeye çalışıyorsunuz. Allah kolaylık versin inşallah.

BAŞKAN – Hepimize inşallah.

MÜSİAD KURUMSAL İLETİŞİM KOORDİNATÖRÜ MUSTAFA OZAN – Bir de Maliye Bakanlığının sayın yetkilisi çok güzel bir şey söyledi, o konu bizim için ekstra önemli. TÜRMOB üzerinden muhasebe çalışanlarımız yahut muhasebe birimlerimiz eğer bir farkındalık yaratabilirlerse... Çünkü hakikaten biz şunu çok fazla görüyoruz: Ya, tamam, ben yardım edeyim yahut ben zaten yardım ediyorum ama bunun vergiden muaf olduğunu bilmeyen üyelerimiz dahi var.

BAŞKAN – Şöyle bir şeyimiz de var: Biz Diyanet İşleri Başkanlığından yetkiliyi çağırdığımız zaman onu da tartıştık. Bazı hayırs severler “Ben bunu zekatım, fitrem veya mali ibadetim olarak veriyorum. Bundan hiçbir şekilde muafiyet istemiyorum.” Bu da bir tercihtir.

MÜSİAD KURUMSAL İLETİŞİM KOORDİNATÖRÜ MUSTAFA OZAN – Tam onu söyleyecektim.

BAŞKAN – Biz onlara göre de raporumuzda hüküm yazacağız.

MÜSİAD KURUMSAL İLETİŞİM KOORDİNATÖRÜ MUSTAFA OZAN – Yani, onu söyleyecektim, isabet buyurdunuz. Bir de bizim kültürümüzde “Veren el alan elden üstündür.” zihniyetiyle ve sağ elin verdiğini sol elin görmemesi hasebiyle çok fazla insanların duyması da istenmiyor. Lakin, özellikle bu TÜRMOB çalışması bizim için de çok çok faydalı olacaktır, en azından bir farkındalık yaratacaktır. Biz de üyelerimiz üzerinden, en azından gıda sektöründe olan Vahap Küçük Bey, LC Waikiki gibi, o da bize bir örnek teşkil etsin, neler yapılabilir, bunun biz de bir çalışmasını yapalım.

Onun dışında Sayın Başkanım, bu konu bizim için ehemmiyetli bir konu. MÜSİAD olarak elimizden ne gelirse emir ve görüşlerinizi bekliyoruz.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim. Estağfurullah.

MÜSİAD KURUMSAL İLETİŞİM KOORDİNATÖRÜ MUSTAFA OZAN – Benden bu kadar.

BAŞKAN – Biz raporumuzu hazırlayacağız. Zaten raporu hazırlamadan evvel her birinizden -bugünkü konuşmalarda konuya daha iyi girdiniz, belki yazılarda bu kadar işin özüne girmemiştiniz-rapor isteyeceğiz, görüşlerinizi isteyeceğiz, önerilerinizi isteyeceğiz. Özellikle kamu kurumlarından çok ciddi rapor isteyeceğiz. Ondan sonra kendi raporumuzu yazacağız. Yani, bir yıl oldu, bir yıl daha çalışabiliriz, problem değil, yeter ki doğru bir şey çıkaralım.

MÜSİAD KURUMSAL İLETİŞİM KOORDİNATÖRÜ MUSTAFA OZAN – Emin adımlar olsun en azından.

BAŞKAN – Evet.

Çok teşekkür ediyorum.

MÜSİAD KURUMSAL İLETİŞİM KOORDİNATÖRÜ MUSTAFA OZAN – Ben teşekkür ediyorum, çok sağ olun.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN – Şimdi, MÜSİAD yetkilimizin şeyi üzerine bir konu aklıma geldi. Bu Waikiki örneğini söylediniz siz de. Dünya çapında bir marka, Fransız markası ve tüm dünyada...

BAŞKAN – Türk markası.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN – Yok, yok, şey değil, başka bir örnek.

BAŞKAN – Ha, evet.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI RIZA ÇELEN – İsim vermeyeceğim, bize şunu soruyor: “Modası geçmiş elimde ürünler var. Bunu Fransa’ya gönderdiğim takdirde nasıl gider yazacağım? Veya bunları hiç Fransa’ya göndermenin de tekrar maliyeti şey, bunu imha edeceğim, nasıl gider yazacağım?” diye soruyor. Muhtemelen bu işletme, bu giyecek yardımının bu kapsamda gider yazılacağını bilmiyor, bilse bunu yapacaktır çünkü vergisel avantajı var. Yani, çok büyük bir marka. Bize sorusu var, biz ona da “Şu, şu şekilde davranacaksın.” diye şey yapıyoruz ama gıda bankacılığı kapsamında bu ürünleri teslim edeceğini bilse hem vergisel bir problem yaşamayacak hem de vergisel avantaja da dönüşürecek çünkü onlar için parasal ve finansal kaynaklar önemli. Hemen aklıma o geldi çünkü yakın zamanda bu yönde bir görüş verdik ama tabii gıda bankacılığı kapsamında bir sorusu olmadığı için biz genel vergi kanunu çerçevesinde şey verdik. Demek ki farkındalığın oluşması anlamında bir tanıtım yapılmasında fayda var diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Şimdi, ben samimiyetinize de güvenerek bir şey söylemek istiyorum. Şimdi, ben Kadın Girişimciler Derneği KAGİDER’in kurucu üyesiyim. Şimdi, KAGİDER’i kurduk biz “Girişimcilik ne demek ya? Kim kime giriyor, bu ne demek?” filan, on sene evvel, AK PARTİ’nin kuruluşuyla aynı dönemlerdedir. Şimdi “gıda bankacılığı” diyoruz, herkes sadece gıda sanıyor. Bu gıda değil, bu sosyal yardım bankacılığı, bunu geniş düşünmemiz lazım. Anayasa’mızda yazıyor, biz sosyal bir devletiz. Bunun bir kısmını biz, tamam, devlet olarak karşılıyoruz ama hayırsever bir toplumuz. Bunu ister dinî nedenlerle, ister kültürel nedenlerle vermeyi seven bir toplumuz ama onunla devletin verdikleri arasında bir “match” etmemiz lazım, artı, israfı önlememiz lazım. Yani “Gıda bankacılığı nedir?” Hâlâ anlatamadık; anlatamadığımız kamu kurumları, dernekler, siyasi arkadaşlarımız var. “Gıda bankacılığı nedir? Evdeki yemeği mi vereceğiz?” Hâlâ bu noktada olduğumuz, maalesef, var yani.

MÜSİAD KURUMSAL İLETİŞİM KOORDİNATÖRÜ MUSTAFA OZAN – Başkanım, özellikle, mesela temizlik ürünleri üreten, imal eden üyelerimiz bu konuda “Benim gıda bankacılığıyla ne alakam var?” algısı...

BAŞKAN – İşte...

MÜSİAD KURUMSAL İLETİŞİM KOORDİNATÖRÜ MUSTAFA OZAN – Yahut mesela medikal sektörde faaliyet gösteren firmalarımız “Benim gıda bankacılığında ne işim var? Bu konuda benim herhangi bir vergi affım olmaz ya da vergi indirimim olmaz.” gibisinden...

BAŞKAN – Bunları anlatmamız lazım.

MÜSİAD KURUMSAL İLETİŞİM KOORDİNATÖRÜ MUSTAFA OZAN – Tabii. Yani, bu sayın TÜRMOB yetkilimiz çok sağ olsunlar, farkındalığı artırma noktasında bürokrasi sağ olsun bu konuda elinden geleni yapıyor, biz bunu görüyoruz Ankara bürokrasisinde. Şimdi, bu sadece ve sadece gıda sektöründe olan firmaların muhasebelerinden ziyade, bütün sektörlerde bir farkındalık yaratılabilirse... Çünkü, örnek veriyorum, bizim bir üyemiz 5 bin çalışanlı bir firma. Bu, günlük yemek üreten bir firma yahut kendi içinde bir yardımlaşma ağı kurmuş bir firma. Oradan artan yemekler olur, vesaire, sıcak yiyecek için söylüyorum. Yani, o yüzden sadece gıda sektörü, giyim sektöründen ziyade, bütün muhasebe departmanlarına bu bilgi giderse eğer bizim de elimiz çok kuvvetlenecektir diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Uluslararası literatürde “gıda bankacılığı” deniyor ama biz öyle bir öneri de getireceğiz, ne kadar kabul görür... Yani, bunu sosyal yardım bankacılığı şekline çevirmemiz lazım insanların aklında farklı şeyler de oluşsun diye.

Çok teşekkür ediyorum.

MÜSİAD KURUMSAL İLETİŞİM KOORDİNATÖRÜ MUSTAFA OZAN – Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN – Şimdi mali müşavirleri dinlemek istiyoruz.

YETİMLER KERVANI YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI İHSAN ÇOLAK – Başkanım, ben bir iki şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Biraz hızlı olmamız lazım.

YETİMLER KERVANI YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI İHSAN ÇOLAK – Hemen, hızlı söyleyeceğim.

Şimdi, Başkanım sağ elin verdiğini sol elin görmeme olayından bahsetti. Tam yirmi sene ben bu şekilde paket dağıttım ama çok büyük bir hata yapmışım. Şimdi, aslında dinimiz her şeyin kapısını çok güzel bir şekilde açmış. Kur’an-ı Kerim’e bakarsa insanlar, namaz ayetinden çok infak ayetleri vardır.

BAŞKAN – Yardımlaşma...

YETİMLER KERVANI YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI İHSAN ÇOLAK – Bakara suresi 274’üncü ayette “Onlar gece ve gündüz açıktan ve gizliden yardım ederler.” diyor ve bu yardım edenlerden de diyor ki “Onlar için korku da yok endişe de yok.” Şimdi, sen infak yapacaksın, sağ elinle verdin, sol elin nasıl görmesin? Bu hadistir ama tek bir yerde geçmiştir ama benim diğer bahsettiğim ayettir, Allah’ın ayetidir ve infak ayetleri namaz ayetinden çoktur.

BAŞKAN – Peki, çok teşekkür ediyoruz.

Mali Müşavirler Odası, buyurun.

TÜRMOB DENETLEME KURULU ÜYESİ NEVZAT AKKAYA – Öncelikle bizleri buraya davet ettiğiniz için teşekkür ederiz. Bu hayırlı çalışmalarda bizim de katkımız olursa çok memnun oluruz ki Gelir İdaresi Başkanlığımızın, değerli üstadımızın açıklamalarına bire bir katılıyoruz TÜRMOB olarak. Onun dışında, MÜSİAD ve Gelir İdaresi Başkanlığımızın yetkililerinin TÜRMOB’u bu çalışmaların içerisinde görmek istedikleri... Bizim toplam 105 bin üyemiz var, 35 bin stajyerimiz var, 45 bin de çalışanımız var; biz 200 bin kişilik bir aileyiz TÜRMOB olarak. Burada da üst birlikler olarak 19 üst birliğin içerisinde de ilk 5’te, üye sayısı ve çalışanları olarak sayımız bir hayli yüksek.

Şimdi, burada tabii biz çalışanlar hep mevzuatları takip ettiğimiz için aramızda da genel bir espri oluştu, kısa bir fıkra. Derler ki: “İşte bundan sonra bir hayatınız daha gelse hangi mesleği seçersiniz? İşte hoca oluruz. Niye? Mevzuat hiç değişmiyor.” diye hep böyle bir espri aramızda geliştirdik arkadaşlarla. Ama burada önemli olan, hani bu olayın özüne bakacak olursak buradaki niyet önemli yani ne yaparsanız yapın niyet.

BAŞKAN – “Hoca” dediğiniz imam oluyor. İmam diyorsunuz yani değil mi?

TÜRMOB DENETLEME KURULU ÜYESİ NEVZAT AKKAYA – Yani imamın da, bizim de, hepimizin bir niyeti vardır. Eğer niyet...

BAŞKAN – İmamın mevzuatını değiştirmek isteyenler oldu ama gittiler.

TÜRMOB DENETLEME KURULU ÜYESİ NEVZAT AKKAYA – Allah onları ıslah etsin.

Şimdi, önemli olan niyet olduğu için burada eğer sizin zekât niyetiniz varsa zaten onu Allah görecektir ama kimsenin niyetini bilemeyiz. O yüzden biz, vergi kanunları ve buradaki objektif olaylardan yola çıkarak bazı tespitler yapmalıyız. Türkiye’de tabii değerli arkadaşımızın diğer ülkelerle

yaşadığı bir hayli şeyleri... Biz de gidiyoruz TÜRMOB olarak, diğer kurum temsilcileri de gidiyor ama Türkiye’de işte bir vergi sistemi, diğer kanunlarımız 3-5 ülkeden alınma, işte bazen burada değişiklikler yapıma durumları oluyor. Şimdi, bunların hepsine baktığımız zaman biz, diğer ülkelerdeki durumdan ziyade kendi örfümüze, âdetimize uyan ve bunun neticesinde bu yardımlaşmayı sağlayarak vergimize neler katabiliriz, onları tartışmalıyız burada.

Türkiye’de bir kere bağımsız denetim olgusu geliyor, üstadımın dediği gibi e-fatura, e-defter çalışmaları geliyor ama maalesef, firmalarda iç denetim, iç kontrol yok. Yani bizim firmalarımız vergisel yönden hep bugüne kadar raporlarını hazırladı ama iç denetim, finansal tablolar açısından -bizim bu çalışmalarımız devam ediyor- öyle bir kontrolleri yok. Aslında arkadaşımızın dediği gibi, iç denetim, iç kontrol sistemleri firmalarda kurulmuş olsa -ki büyük firmaların birçoğunda var- işte bunlardan sağlayacakları vergi oranları olsun, yardımları olsun, teşvikleri olsun, daha fazla yararlanırlar. Biz bunu tabii ki somuta indirgeyecek somut öneri verecek olursak: Şimdi, buradaki katılımcıların birçoğu maddelerin genişletilmesini söylediler. KDV listeleri vardır, KDV uygulamalarında teferruatlı listeler olur. İşte bu 4 madde de kalsa, diğer o maddeler de eklense bunların KDV uygulamalarındaki gibi hepsinin listelenmesi lazım; işte bir okul çantası buna giriyor mu girmiyor mu. Özelge istediğiniz zaman bunun bir süresi vardır -gıda yönünde filan bilmiyorum ama son kullanma tarihi- oradaki tarihleri geçirmemek üzere bunlar listelenirse anında o listeden görürler ve buna göre yapacakları yardımlarda vergisel avantaj sağlayıp sağlamayacaklarını mükellefler görebilir; birinci önerimiz bu.

İkincisi de tabii ki burada fakirlere yardım ederken bir de bu işin vergi kısmı olduğu için -kimse yanlış anlamasın, diğer taraflar- burada vergiyi bizim düşünmemiz lazım ki o vergiler toplanınca da yine o fakir insanlar bir şekilde sağlık olarak, yol olarak hep beraber o sistemin içerisine dâhil oluyor. Onun için burada kötü niyetli insanlar da olabilir, hani bunları da engellememiz lazım, bu Komisyonun görevi o da olmalı.

Şimdi, burada son kullanım tarihi gelen mallarla ilgili... Tabii bir yanlış algı da olmasın, bire bir de o tartışmayı ben Gelir İdaresi Başkanımızla, üstatla beraber yapmak isterim. Şimdi, bir malın kanunen kabul edilen gider olarak yazılması için firelerde... Şimdi, diyelim ki süt ürünleri, işte meyve suları falan gibi orada 1-2’yken yaş sebze, meyvede yüzde 30’a varan fire oranları olabiliyor, etlerde yüzde 20’ye kadar bir fire oranı oluyor. Bunu eğer siz fire olarak kabul ederseniz sadece o yüzde 20’lik kısmını gider olarak yazıp onu kanunen kabul edilmeyen gider kısmında görebilirsiniz ama bağışladığınız zaman tamamı gider olarak kabul ediliyor. Ki burada bizim somut öneri olarak, bunların kabul raporlarının düzenlenmesi lazım. Yani bir ürün eğer bu sistemin içerisine dâhil edilecekse art niyetli kişilerin de burada bozulmuş mallarını buraya teslim etmeleri... Mesela, biraz önce alabalık örneği verildi galiba. İşte orada çok önemli yani o son kullanma tarihi gelmiş, soğuk depodan alınmıştır, gitmiştir ama orada eğer bozulmuşsa mal, onu hem vergi açısından hem sağlık yönünden mutlaka bir gıda mühendisinin veya ilgili alan mühendisinin incelemesi gerekir diye düşünüyoruz.

Onun dışında, üstadım bu soruyu gelmeden önce de sordu, toplantı başlamadan önce. Şimdi, ticari işletmeye dâhil malların bağışlanması durumunda bu malların maliyet bedeli Gelir Vergisi Kanunu’muzun 40’ıncı maddesine göre gider kaydediliyor. Bu işlem, faturanın bir yandan gelir bir yandan gider yani teklif kısmında gelir ve gider olarak işlenmesi suretiyle kaydediliyor ama şu 3065 sayılı Kanun’un 17/2(b) maddesine göre KDV vergisinden müstesna bu faaliyet; üstat onu soruyor. Katma değer vergisi mükellefleri de bir vergilendirme döneminde bu bağışların tamamını -beyannamelerinin 6’ncı ve 7’nci sütunları var- her ne kadar faturada belirtseler de orada indirim konusu yapabiliyorlar. Onun dışında bir soru olursa cevaplayabilirim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Şimdi, siz üyelerinizi bu konuda eğitmek ve bu konuda teşvik etmek gibi bir çalışma düşünebilirsiniz, çok da iyi olur. Türkiye’de gıda bankacılığıyla ilgili muafiyetlerin, teşviklerin, desteklerin olduğunu, böyle yapıların olduğunu anlatabilirsiniz. Bu da sizin için önemli, hem de uygulamadaki sıkıntıları görürsünüz.

TÜRMOB DENETLEME KURULU ÜYESİ NEVZAT AKKAYA – Şöyle Başkanım: Gelir İdaresi Başkanlığımızın Vergi Haftası ile bizim de Muhasebe Haftamız var.

BAŞKAN – İşte siz orada da...

TÜRMOB DENETLEME KURULU ÜYESİ NEVZAT AKKAYA – Hemen hemen aynı haftalara denk geliyor. Gelir İdaresi Başkanlığımızla görüşüp beraberce hayırlı bir çalışma yapabiliriz.

BAŞKAN – Sizden de bugünkü durum, olabilecekler, sıkıntılarla ilgili ciddi bir rapor bekliyoruz inşallah.

TÜRMOB DENETLEME KURULU ÜYESİ NEVZAT AKKAYA – Tamam Başkanım, sunarız.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi Aile Bakanlığımızı bir dinleyelim.

TÜRKİYE ZİRAAT ODALARI BİRLİĞİ TEKNİK HİZMET KURULU BAŞKAN VEKİLİ DR. MEHMET FETHİ GÜVEN – Ziraat Odaları Birliği.

BAŞKAN – Peki, sizi de dinleyelim, sonra Aile Bakanlığına geçelim.

TÜRKİYE ZİRAAT ODALARI BİRLİĞİ TEKNİK HİZMET KURULU BAŞKAN VEKİLİ DR. MEHMET FETHİ GÜVEN – Teşekkür ederim söz verdiğiniz için.

Bu israfın önlenmesine yönelik, özellikle insanların ihtiyaç maddeleriyle ilgili israfın önlenmesine yönelik gıda bankacılığı çalışmasının hayırlı olmasını diliyorum.

Tabii burada bu israfın önlenmesine yönelik bu ihtiyaç mallarının içerisinde en önemlisi gıda takdir edersiniz ki. Bizim üreticimiz 79 milyon insanın gıda güvencesini sağlıyor, 5 milyon sığınmacıyı doyuruyor ve dış ticaret fazlası veren ender sektörlerden biri. Tabii bunlar oluyor ama üretilen gıdanın özellikle bitkisel üretimde büyük bir kısmı israf oluyor. Mesela, 2016 yılının rakamlarına göre 110 milyon ton üretilen ürünün neredeyse yüzde 8,5’u, 9,4 milyon tonu israf ediliyor. Tabii biz her ay Ziraat Odaları Birliği olarak açıkladığımız üretici market fiyatlarının değerlendirmesinde bu konuyu da değerlendiriyoruz. Üreticiden markete 4-5 kat olan fiyat artışlarında fire oranlarının önemi çok büyük. Bu sebeple üreticiden tüketiciye bu israfın önlenmesi, bunun bir şekilde ihtiyaç sahiplerine ulaştırılması da bizim açımızdan önemli. Özellikle sadece hasat veya yetiştiricilikte değil, bu ürünlerin taşınması sırasında, özellikle hallerde hazırlık aşamasında, pazara hazırlık aşamasında, depolarda yine ürünlerin ambalajlanması, pazarlanması, tasniflenmesi aşamasında fireler oluşuyor, ürün kaybı meydana geliyor. Bu sebeple bu çalışmaların, sadece üreticiyle ve nihai tüketici aşamalarında marketlerde veya hasat esnasındaki üreticide değil, bu ara kademelerde de yapılması gerektiğini düşünüyoruz. Bu noktada Ziraat Odaları Birliği neredeyse ülkenin hemen her tarafında 759 odayla örgütlenmiş durumda. Makamın uygun görmesi takdirinde, yapılacak olan çalışmalara biz de katılmak isteriz.

Ben de teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRÜ MUHARREM SELÇUK – Kısa bir şey arz edebilir miyim.

BAŞKAN – Buyurun.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRÜ MUHARREM SELÇUK – Özür dilerim.

Şimdi Aile Bakanlığına söz vereceksiniz ama biraz önceki konuşmalarda şöyle bir ifade geçti -tutanaklara geçsin diye ben de konuşma ihtiyacı hissediyorum- “Tarlada kalan ürünlerin Tarım Bakanlığı tarafından toplatılarak dağıtılması ya da dağıtılmasına aracılık etmesi...” gibi bir ifade geçti, orada o var. Tarım Bakanlığının ya da tam adıyla Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının böyle bir organizasyon yapısı yok. Yani tarlada kalan ürünü toplayabilecek bir altyapıya sahip değil. Böyle bir konu tutanakta geçerse belki ileride işletilemeyecek, çalışılmayacak bir sistem olabilir diye orayı düzeltiyim diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Öyle bir şey söylenmedi yani Tarım Bakanlığının böyle bir görev tanımı var anlamında değil ama Türkiye’de böyle bir fiilî...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRÜ MUHARREM SELÇUK – Yok, yapabilir mi anlamında.

BAŞKAN – Türkiye’de böyle fiilî bir durum var, tarlada ürünler toplanmadığı için israf oluyor, çürüyor. Öbür tarafta, ihtiyaç sahibi çok insanlar var.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRÜ MUHARREM SELÇUK – Parasını verirsiniz toplarlar, getirirler, sıkıntı yok orada.

BAŞKAN – Maliyetlerin yüksek olduğunu, para verip topladığı zaman bir anlam ifade etmediğini söylüyor üretici. Onunla ilgili başka yapılar konuşmak lazım.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRÜ MUHARREM SELÇUK – Ziraat odasındaki arkadaşımız da söyledi, bu kayıplar, israflar falan. Yani para eden şeyi kimse çöpe atmıyor ya da tarlada bırakmıyor, para etmediği zaman orada kalıyor. Onun için bence ederinden satılabilir olması lazım. Ederinden satılırsa, maliyetleri karşılıyorsa kimse ürettiğini tarlada bırakmaz. O konu öyle.

Ama Olcay Bey’in çalışmasının –ki ben biraz biliyorum bu çalışmayı, çok değerli bir çalışma üzerine gitmemiz lazım. Sıcak yemeğe de girmek gerekiyor. Özellikle lokantalarda kalan ürünler var. Bunlar o lokalde bir şekilde değerlendirilebilir. Bu çalışma üzerinde eğilinirse diğer bütün platform da bundan istifade ederse bence bu anlamda netleşir. Eğer bir öneri olacaksa, bir yasal düzenleme olacaksa marketlerde iadeyi yasaklayalım.

BAŞKAN – Marketlerde?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRÜ MUHARREM SELÇUK – İade yasaklansın, kanun hükmü getirilsin yani adam iade edemesin. İhtiyacı kadar alsın çünkü şu an bizim en büyük israfımız ya da en büyük kayıplarımızdan bir tanesi bu iadelerdir. Marketlerin gerçekten üreticiler üzerinde çok ciddi baskıları var. Bu konu da tutanaklara geçsin diye söylüyorum.

BAŞKAN – Şimdi, Tarım Bakanlığıyla Komisyonumuzun bugüne kadar çok güzel bir çalışma yürüttü. Önerilerinizi siz de yazarsanız memnun oluruz. Sıcak ürünle, yemekle ilgili de Aile Bakanlığının yurtlarına, ihtiyaç sahiplerine, huzurevlerine vesaire... Ama çok ani değişiklikler de yapılıyor ama bu çok kolay bir iş değil, riskli bir iş sıcak yemek işi. Fakat bilinmesi gereken de israfın da olduğu bir alan.

Teşekkür ediyorum.

Evet, Aile Bakanlığı, buyurun.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MUSTAFA KARAMAN – Başkanım, bu çalışma için çok teşekkür ediyoruz. Biz de iş birliği içerisinde hem nihai rapora, sonrasında nihai raporun uygulanması konusunda iş birliği içerisinde çalışacağız. Tabii, olayın gıda bankacılığı mevzuatı oluşturulmuş ülkemizde ama eksikler var, uygulamada sorun yaratan, gıda bankacılığında daha az bağışçı yaratan sorunlar olduğu konuşuldu. Bunlar tabii, biraz siyasi takdire

bağlı olarak ama genel olarak şunu söylemek istiyorum: İnsanların bağış yapması, bir şeyler bağışlaması vergi mevzuatıyla falan alakalı bir konu olmaması lazım çoğunlukla. Toplumsal yapımız, kültürümüz... Bunu yani vergi mevzuatının dışında biraz ele almamız gerektiğini düşünüyorum. Tabii, vergi de işin bir yönü. Bakanlığımıza bakan yönü açısından STK'lar, tabii, Bakanlığımıza paralel olarak işler yapıyorlar ve bunları, doğrusu, destekliyoruz. Bunların aslında, daha da yaygınlaşmasını, büyümesini, bu alanda STK'ların ana işlev almasını destekliyoruz. Böyle olması gerektiğini düşünüyoruz. Fakat biz Bakanlık olarak da bazı tercihler yaptık. Yani toplam yıllık 24 milyarlık bir sosyal yardım bütçesi kullanan bir Bakanlık olarak 2013-2014 döneminde, 2012-2013 döneminde sosyal yardımlarda nakdi ödemeler dönemine geçilmesi gerektiğini... Bu nedenle bazı tedbirler aldık. Aynı yardımlarda kısıtlamalara gittik. Toplam olarak şu an Türkiye çapında 250 milyon kadar bir aynı yardım uygulamamız var bin tane vakfımız eliyle. Bu 250 milyon tabii, genellikle bayram önceleri veya yıl içerisinde gıda ihtiyacı olan vatandaşlar ile gıda ve gıda dışı diğer ürünlere ihtiyacı olan vatandaşlarımıza dönük uygulamamız.

Genel olarak STK'lar çalışırken –burada gündeme geldi- bir hak sahipliği tespiti konusu da önemli. Bu konuda Bakanlık olarak tabii, böyle -vakıf müdürümüz de ifade etti- hani yardımcı oluyor vakıflar başvuran STK'lara, diğer kurumlara ama bunu kategorik bir şekilde tanımlamamız, bir mevzuata bağlamamız gerektiğini biz de düşünüyoruz. Bu önerileriniz arasında olursa biz de iş birliği içinde çalışacağız. Bu konuda, doğrusu, genel bir mevzuat yapmamız gerektiğini, uygulamaya geçmemiz gerektiğini biz de düşünüyoruz.

Fakat olayın şöyle bir yönü de var: Şimdi, kamu kurumlarıyla paylaşmada çeşitli duraksamalar falan oldu. Başlandı belediyelerle özellikle. Kızılayla tabii bir iş birliğimiz var bu konuda. En azından hani kime ne düzeyde bir yardım bağlandığı konusunda genel mekanizma oluşturulması gerektiğinin şöyle paylaşılması gerektiği... Belki de STK'lar kendi arasında bunu organize edip yapmak istiyorlar. Eskişehir bir proje hazırlamış, bir Avrupa Birliği projesi ama tüm Türkiye çapında bizim sistemimize ve herkesin yükleyeceği, bizim paylaşacağımız bir mekanizma da oluşturulabilir ama STK'ların kendi arasında bir şeyi olup kamudan tek bir bilgi alma şeklinde...

Bunun bir yasal mevzuat yönü de var. Kişisel Verileri Koruma Kanunu var falan. O açıdan bir inceledik. Yardıma başvuranların şahsi onamıyla bunun olabileceğini yorumlayanlar var. Doğrusu biraz tartışmalı bir konu. Belki de bir yasal mevzuat konusu hâline getirilebilir.

Bunun dışında, bir arkadaşımız sosyal konutlardan bahsetmişti. Bu sosyal konutlar 2009 yılı itibarıyla uygulamaya başlanmış. 2014'ten sonra yeni proje girilmeye bir konu. 32 bine yakın bir sosyal konut üretildi, insanlara dağıtıldı, 2 bini inşaat hâlinde. Bunlardan tabii, hani gettolaşma şeklinde genel bir eleştiri var. Fakat şöyle bir etki analizini de yaptık doğrusu: Yüzde 80 oranında hedefine ulaştığı, insanların oralarda bulunduğu, oralarda bazı sosyal sorunlar yaşanmasına rağmen... Fakat yeni sosyal konut projesine girilmedi doğrusu. Hem belki bütçe kısıtları açısından, belki diğer bazı kısıtlar açısından.

Bu, gıda bankacılığı işinin genel olarak belli bir vergisel teşvik açısından yapılması, üretilmesi dışında aslında temel konu, uygulanması dışında temel konu biraz da bunun duyurulması, bilinirliğinin artırılması. Yani bu kamu spotundan bahsetti bir arkadaşımız, o önemli. Vergisel teşvikleri de hatırlatarak, vergi haftasında da Rıza Bey... Biraz da bilinirliğin artırılması ve... Şimdi, rakamlar, çok güzel uygulama örnekleri var ama sonuçta toplam rakamlar biraz düşük kalıyor. Biraz bilinirlik ve uygulanabilirliği önemli, bilinirliğini artırmak önemli. Biz vakıflar eliyle, tabii, kamu kurumu olduğumuz için, birilerinden bir şey alıp onu dağıtalım, bu mevzuat açısından uygun. Bu var ama hani genelde kamu kaynağını kullanıyoruz. Yılda 250 milyon gibi bir rakam da kullanıyoruz.

BAŞKAN – Fakat gıda bankacılığı yapmak isteyen şirketlerden alabiliyorsunuz.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MUSTAFA KARAMAN – Tabii, tabii, uygun. Mesela LC Waikiki'nin en büyük yararlanıcısı biziz Malatya ilinde, bizim vakfımız yani. 51 tane toplamda gıda marketi şeklinde. 2013'de Meybuza Gıda marketleri merkezden kaynak göndermiyorlar çünkü o bir depolama, bir fiziki mekân gerektiriyor. Bir de tabii, siyasi olarak konuşuldu, yardımların siyasileştirildiği, edildiği falan. Böyle, gıda işinden ziyade nakdi ödeme şeklinde, bir de daha düzenli oluyor. 2 milyona yakın PTT kartı var insanların elinde Türkiye'de. Bu PTT kartı üzerinden yardımları alıyorlar hak edenler.

Genel olarak iş birliğine açığız. Uzmanımızla da dün konuştuk. Tekrar görüşmelerimizi yazılı şekilde isteyeceksiniz. Onlara da somut bir şekilde... Yani kamu kurumları açısından uygulanabilir, edilebilir bir...

Şöyle bir şey aklıma geldi Başkanım konuşurken: Sanki bu, Hükümet düzeyinde birileri bunu organize etse, bir Başbakan yardımcılığı gibi falan, devamında yani, Komisyon çalışmasının devamında. Çünkü kurumlara düşen çok vazifeler görünüyor özel sektörün de içinde olduğu. Kurumlara sizin raporunuz doğrultusunda, özellikle uygulanabilir öneriler de alınarak... Devamında böyle bir şey önerilebilir diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, önemli bir paydaşınız bu konuda. Sizden 12/5/2017 tarihli bir yazıyla bu konuyu istedik. Çok yol alamadık. Bir cevap göndermişsiniz fakat bu cevabı bugünkü konuşulanlar doğrultusunda revize edip tekrar göndermenizi istiyoruz. Bu bir.

İkincisi, sosyal yardımlaşma, dayanışma vakıfları Avrupa Birliği ilerleme sürecinde -ben bu partinin kurucusuyum ve siyasetinde birazcık temelinde olan birisiyim- aktif hâle getirdiğimiz bir yapıdır. O yapının içinde sadece siyasiler veya kamu otoritesi yok. O yapının içinde kaymakam var, il mülki memurları var, hayırsever insanlar var, sivil temsilciler var. Ben de bir dönem Kadıköy'de hayırsever olarak girmiştim. “Oraya yapılacak yardımlar siyasi olarak yapılıyor.” şeyi doğru bir yer değil. Yani, bir insan, Türkiye'de yaşadığımız FETÖ'den sonra, FETÖ rezaletinden sonra yardım yapmak istiyorsa bunu devletin sosyal yardımlaşma kurumuna pekâlâ yapabilir. Orası siyasi bir yer değil, devletin bir kurumu ve yönetim mütevellî heyetinin içerisinde STK'lar var, kurum müdürleri var, belediye temsilcisi var. Oranın belediyesi başka bir partiden de olabilir, “no problem.” Dolayısıyla, bu tezi Bakanlık bürokratları kullanmamalı, tam tersine oraya...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MUSTAFA KARAMAN – Biz bunu kesin şekilde reddediyoruz Başkanım, yani onu kayıtlara geçirelim de.

BAŞKAN – Tabii.

Tam tersine, oraya yapılacak yardımların ve desteklerin teşviki yoluna gitmelisiniz diye düşünüyorum. Bu bir.

İkincisi, bu SOYBİS'ten faydalanma, her gittiğimiz ilde bunu söylediler. Yani, “Biz yardım yapmak istiyoruz ama bu adam yardım alıyor mu, almıyor mu?” Burada kişi hakları çok önemli. Başka sıkıntılar da var. Devlet burada haklı, bütün bilgisini herkese açmaz, açamaz, açmamalı da -bir hukukçu olarak söylüyorum- ama belki birkaç kanal açabilirsiniz çünkü orada da işin başında kaymakam var. Sadece, bu kişi yardım aldı mı, almadı mı; bu ay yardım aldı mı, almadı mı, onu belki söyleyebilirsiniz. O zaman hayırsever dernek de o ay ona yapmaz da gider başka birisine yapar yani.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MUSTAFA KARAMAN – Burada, fiilen yardım ediyoruz, tabii genel bir uygulama açısından...

BAŞKAN – Fiilen... Ama o birazcık ikili ilişkilerle veya iyi niyetli olarak yapılan şeyler. Bu işlerin sisteme oturması lazım, bu anlamda söylüyorum. Yoksa Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı gerçekten Türkiye’de dezavantajlı gruplar için çok ciddi işler yaptı. Şu anda Türkiye’de hiçbir kimse yoktur ki engellidir, maaşı bağlanmamıştır, şehit yakınıdır, maaşı bağlanmamıştır veya ne bileyim, dezavantajlı başka bir gruptur, destek almamıştır, böyle bir şey yok, Allah’a çok şükür gerçekten çok yüz akı bir Bakanlığımız. Ama bu konuları da öne çıkarırsak Aile Bakanlığı bütçesinden ziyade hayırseverler bu işleri yapar, devlette de para kalır.

Evet, buyurun.

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – İki üç tane önemli konu var bence not almak adına, o yüzden atlamamak istedim. Birincisi isimle ilgili. İsim, tabii, ufak gibi görünebilir ama işte “food bank” de aslında direkt tabii Türkçeye “gıda bankası” diye çevrildiği için çok haklısınız anlaşılma konusunda. Fakat Komisyonun ana amacının gıda bankacılığının -kavramsal anlamda söylüyorum- geliştirilmesi ve israfın önlenmesi olduğunu düşündüğümüz noktada şöyle bir çekincem var: Sosyal yardım üzerine giden bir isim değişikliği yapılması noktasında, bugün de toplantıda fark etmişsinizdir, nakdî yardımı çok konuşuyoruz. İsim gerçekten çok önemli. Sosyal yardıma döndüğü zaman, Türkiye çapında algı anlamında da herkesin nakdî yardıma kayacağını düşünüyorum biraz. Gıda bankacılığı ismi değişmesin demiyorum, sadece bunu dikkate almak lazım çünkü “gıda” isminin geçmesi ve odağın oraya verilmesi ve israfın önlenmesinin her zaman kalbinde durması lazım çünkü gıda bankacılığı kavramsal olarak bu. Eğer bu kavrama isim veya...

BAŞKAN – Bu konunun babası olan Diyarbakır Milletvekilimiz Aziz Bey de öyle düşünüyor. Aziz Akgül “Gıda bankacılığı” olarak kalsın.” diyor. Ama biz sosyal yardım bankacılığını tartışmaya açıyoruz, olacak anlamında değil.

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – “Sosyal yardım ve gıda” gibi bir şey yapılabilir çünkü çok ciddi bir anlam karmaşası o da yaratacaktır diye düşünüyorum.

İkinci konu aslında bununla direkt bağlantılı. Yine, PTT kart nakdî yardımı konuştuk. Yani, bu, aslında Komisyonun amacına hizmet etmesi adına söylüyorum, nakdî yardım tabii ki her zaman olacak ve biliyoruz, bu ayrı bir yardım tarafı. Ama gıda bankacılığına Türkiye’de en büyük zararı veren konulardan bir tanesinin nakdî yardım olduğunu ben gözlemliyorum. Birçok dernekte ve gıda bankasında şunu gördük: Gıda bankacılığı yapmaya başlayıp bırakan yerler var. Şunu söylüyorlar: “Kart vermek daha kolay, o yüzden kart veriyoruz.” Aslında, bu, israfı önleyen bir yaklaşım değildir. O yüzden, burada gerçekten çok hassas olmamızda fayda var diye düşünüyorum.

Son konu da: Aslında, Eskişehir’in projesini duyduğuma sevindim. Bir de aslında çok basit bir sistem bu, az önce konuştunuz. Her bir dernek, aslında, sadece yardım ettiği kişilerin listesine bir T.C. kimliğini girse ve sadece kendileri görseler, duplikasyon olmaması adına, bu kadar kolay çözülebilecek bir yapı. Biz de bunu çalışıyorduk bu arada ücretsiz bir şekilde gene. Onu da ayrıca konuşabiliriz.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Kızılay, yüz akı yapımız.

TÜRK KIZILAYI SOSYAL HİZMETLER MÜDÜR VEKİLİ İLKAY BUCAK – Türk Kızılayı olarak Türkiye’de şu an 350 şubemiz var. Bu şubelerimizin birçoğu aracılığıyla da gıda bankacılığı faaliyetini yürütüyoruz. Ama daha çok giyim malzemesi üzerinden yürütüyoruz çünkü gıda konusunda lojistik anlamda bazı sıkıntılarımız var ve personel ve araç konusunda, malum başıyla bu faaliyetleri yürüttüğümüz için.

Önce şöyle bir bilgi vermek isterim ben: Bizim şu anda Türk Kızılayının iş birliği protokolleriyle yürüttüğü gıda bankaları var, mesela Beyoğlu Belediyesiyle İstiklal şubemiz iş birliği hâlinde çalışıyor, Sultangazi Belediyesiyle Sultangazi Kızılay şubemiz, Silifke Belediyesiyle Silifke Kızılay şubemiz,

Bornova Belediyesiyle Bornova Kızılay şubemiz, Aybastı şubemiz bizim için gurur kaynağı, 1997 yılından beri bu işi yürütüyor kendi başına, Sakarya şubemiz Sakarya Belediyesiyle ve Sakarya Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfıyla, yine Tarsus Belediyemiz hem Tarsus şubemiz hem de Tarsus Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfıyla... Bunlar hem gıda malzemesi hem de giyim malzemesi dağıtımını yapıyorlar, gıda bankacılığı yürütüyorlar. Bunun dışında yaklaşık 35 yerde Kızılay Butik adı altında sadece giyim malzemesi dağıtıyoruz bir mağaza mantığıyla. Yine, ihtiyaç sahibi belirlenerek buradan yazlık ve kışlık yani sezonluk olabiliyor ya da ihtiyaç sahibinin durumuna göre değerlendirme yapılıp şube başkanlığımızca giyim malzemeleri verilebiliyor. Bunlar tamamen bir mağaza mantığında. Şu anda da bunun için özellikle çalışıyoruz çünkü hepsinin hem ihtiyaç sahipleri tarafında hem de bağışçılar tarafında kayıt altına alınması ve merkezî sistem aracılığıyla takibi için. Yani hem bağışçılarımızın kaydını alacağız hem de ihtiyaç sahiplerine dağıtım. Dolayısıyla, hangi bağışçının malzemesinin hangi ihtiyaç sahibine ulaştırıldığı konusunda bir yazılım sistemi üzerinde çalışıyoruz. İnşallah, çalışma bittiği zaman sizleri görmek isteriz.

BAŞKAN – Beyoğlu Belediyesinin var, incelemenizi tavsiye ederim.

TÜRK KIZILAYI SOSYAL HİZMETLER MÜDÜR VEKİLİ İLKAY BUCAK – Tabii, tabii, beraber...

BAŞKAN – Ürün kime gitti, mesajla diyor ki: “Ahmet Bey, sizin verdiğiniz tişört Ayşe’ye şu tarihte ulaştı.” Bu kadar.

TÜRK KIZILAYI SOSYAL HİZMETLER MÜDÜR VEKİLİ İLKAY BUCAK – Evet, birlikte çalıştığımız birçok belediyede bu sistem var. Hatta birçok belediyenin bir yazılım sistemi var ya da STK’nın gıda bankacılığı yapan STK’nın. Tabii, bizim ağıımız biraz daha geniş olduğu için, bu anlamda biraz sıkıntılarımız oluyor ama bunu merkezî olarak çözüyoruz. Çalışmalarımız başladı. En kısa sürede de tamamlayacağız. Bununla ilgili detaylı bilgi de vermek isterim.

Bunun dışında, ismini vermeyeyim ama bir market... Tabii, 14 tane aşevimiz var. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığıyla da aşevlerinin bize devri hususunda çalışmalarımız yürüyor. Onların aşevlerini de biz işleteceğiz. Dolayısıyla büyük marketlerle bu anlamda altı ay öncesinde başladık biz pilot uygulamamızı yapmaya. Bir büyük marketle iş birliği protokolü yaptık ve onların ihtiyaç fazlası, son kullanma tarihi yaklaşmış sebze ve meyvelerini alarak aşevlerimizde değerlendiriyoruz.

BAŞKAN – Çok güzel. Biraz açar mısınız, onu nasıl yapıyorsunuz?

TÜRK KIZILAYI SOSYAL HİZMETLER MÜDÜR VEKİLİ İLKAY BUCAK – Şöyle: Ankara şubesiyle başladık, marketin Ankara’daki şubesiyle.

BAŞKAN – Marketlerin ismini de verebilirsiniz.

TÜRK KIZILAYI SOSYAL HİZMETLER MÜDÜR VEKİLİ İLKAY BUCAK – Metro Market.

Onlar bize haftalık olarak ürünlerini ayırıyorlar. Haftalık olarak bizim aşevi yetkililerimiz gidiyor, aşevinde yemekler için kullanılabilecek ürünleri seçiyor ve teslim alıyor “aynı bağış alındı” belgesiyle ve bunu da aşevlerinde kullanıyor.

BAŞKAN – Peki, Metro Market gıda bankacılığı sisteminden faydalıyor mu acaba?

TÜRK KIZILAYI SOSYAL HİZMETLER MÜDÜR VEKİLİ İLKAY BUCAK – Faydalıyor.

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Metro marketler bizim resmî hissedarımız ve Almanya’dan aslında global anlamda yatırım yaptılar Fazla Gıdaya. O kapsamda detayların hâkimiz. Biz de Bayrampaşa mağazasıyla üç, dört aydır düzenli olarak, bir mağazadan yaklaşık 100 bin liralık şarküteri, et, sebze, bakliyat, temizlik ve meyve, sebze bağışı yaptık Beyoğlu Sosyal Market Vakfına.

Orada da şöyle bir konu var: Metroyla görüştüğümüzde, bu işin Metroya hiçbir vergi avantajı olmadığı ilk konudur.

TÜRK KIZILAYI SOSYAL HİZMETLER MÜDÜR VEKİLİ İLKAY BUCAK – Genel anlamda faydalanıyor ama aşevine verdiği ürünlerde çok... Hani, miktarı çok fazla malzemeler değil bunlar, genelde sebze ve meyve.

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Biz zaten bir toplantı yapmıştık Kızılayla, detaylarını görüşeceğiz tekrardan.

TÜRK KIZILAYI SOSYAL HİZMETLER MÜDÜR VEKİLİ İLKAY BUCAK – Evet, daha öncesinden tanışıyoruz.

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Çok güzel bir çalışma. Aslında, bizim şu anda beraber çalıştığımız diğer aşevleriyle aynı mantık. Burada biraz daha günlük rutine çevrilmesinde fayda var, daha fazla kurtarılacaktır.

BAŞKAN – Peki.

TÜRK KIZILAYI SOSYAL HİZMETLER MÜDÜR VEKİLİ İLKAY BUCAK – Tabii, şu ana pilot uygulama aşamasında. Çalışmanın sonuçlarını hem şubemizce hem de Metro tarafından değerlendirilerek Yönetim Kurulumuzun onayına sunup bütün Türkiye’de yaygınlaştırmaya çalışıyoruz. Hani bu ve bunun benzeri uygulamalar da yapılabilir diye düşünüyorum. Onun haricinde diğer önerilerimiz benzer öneriler zaten.

Çok teşekkürler.

BAŞKAN – Son bir rapor daha isteyeceğiz sizden herhâlde.

Bir arkadaşımız hiç konuşmadı, söz almak ister misiniz Burhan Bey?

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ DERNEKLERİ FEDERASYONU DANIŞMANI BURHAN SAKKAOĞLU – Genel olarak biz dinledik, zaten biz firmaları temsilen burada olduğumuz için, firmalar adına da zaten firmaların yaşadığı sıkıntıları gerek arkadaşımız gerek derneklerimiz dile getirdiler. Biz bunları toparlayıp, zaten firmalarımızla da son durumu bir rapor edeceğiz sizlere.

Burada bizim değil ama Ev Dışı Tüketim Tedarikçileri Derneğinin oldukça önemli bir çalışması var, gıda atığını ve israfını önlemek adına Unilever kanalıyla yaptığı bir çalışma var. Ben bundan sonraki çalışmalarda da bunun da dikkate alınmasını önerebilirim.

BAŞKAN – Not alıyoruz.

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – O proje iptal oldu iki yıl kadar önce ama tekrardan değerlendiriyorlar.

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ DERNEKLERİ FEDERASYONU DANIŞMANI BURHAN SAKKAOĞLU – ETÜDER’le devam ediyorlar diye biliyorum ama...

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Yeşil Nesil Restorancılık kapsamında WWF üzerine yayılıyor. Unilever global olarak o projeden çıkma kararı aldı ama tekrar değerlendirdikleri bir proje ama şu an aktif olarak yapılmıyor.

TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİİ DERNEKLERİ FEDERASYONU DANIŞMANI BURHAN SAKKAOĞLU – Firmalardan gelen talepleri biz sonraki kısımda size iletacağız.

BAŞKAN – Tamam, görüşlerinizi, önerilerinizi yazarsanız memnun oluruz.

Buyurun.

ADANA DOSTELLER YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ SELÇUK KİPER – Şimdi, bilgi bankasının oluşması hususu hakikaten israfta önlemede önemli ancak SOYBİS’ten bilgilerin paylaşılması birtakım riskleri ister istemez içerisinde barındırıyor. Ancak bunu farklı bir formatta, sizin de ifade ettiğiniz gibi, bir kurumdan, bir dernek olabilir, vakıf olabilir, bir meslek odası olabilir, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı olabilir, buradan yardım

alıp almadığıyla alakalı bir bilgi notu, bilgilendirme geçilebilir belki; devletin öncülüğünde bir çatı bilgi bankası, kısıtlı da olsa bir bilgi bankası oluşturulabilir. Çünkü bu oluşturulmadığında “A” şahsının hangi derneklerden ya da vakıflardan yardım aldığını bilemeyebiliyoruz. Bu da dolayısıyla birtakım israfi ortaya çıkarabiliyor. İsrafın ötesinde insanların ticari birtakım kaygılarla bu ürünleri başkalarına devretme gibi durumları da söz konusu olabiliyor ister istemez. Bu yönde bir bilgi bankası oluşturulabilir kısıtlı da olsa...

BAŞKAN – Aile Bakanlığına bu görev düşüyor ve o çalışmayı bir an evvel bitirmelerini bekliyoruz.

ADANA DOSTELLER YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ YÖNETİM KURULU ÜYESİ SELÇUK KİPER – Bununla beraber, gıda bankacılığında kapsamın genişletileceğini ümit ederek birtakım net kriterlerin de ortaya konulması önemli diye değerlendiriyoruz çünkü insanların kurtulmak istedikleri ürünleri değil de ihtiyaç sahiplerinin kullanabilecekleri ürünleri bağışlaması gerekmekte. Bununla alakalı da biz kendi gıda bankacılığımızda son kullanım tarihine baktığımızda en az üç ay olması kriterini getiriyoruz; satın almalarımızda ise altı ayı öngörüyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

ŞAHİNBEY BELEDİYESİ SOSYAL, SAĞLIK, KÜLTÜR, SPOR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ SAYMANI SAİT ŞAHİN – Çok uzadı biliyorum ama küçük bir soru sormak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

ŞAHİNBEY BELEDİYESİ SOSYAL, SAĞLIK, KÜLTÜR, SPOR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ SAYMANI SAİT ŞAHİN – Tarım Bakanlığından gelen Müdürümüzden bir şey istiyorum. Bu tarım il müdürlüğünde gıda kontrol birimi var. Bunlardan işte herkes kendi şehrindeki gıda kontrollerini filan yaparken bir sürü ürün topluyor ve bunların çoğu imhaya gidiyor. Mesela ben bir şey anlatayım: Bir ihale yaptım, 2 bin teneke 10 bin litre zeytinyağı ama getiren firma da... Zaten şartnamemizde şey belli, işte, “Zeytinyağı şartları şu şu olacak, tahlile gönderilecektir.” diye daha sonra tarım il müdürlüğünde tahlile gönderilirken yüzde 14 oranında pamuk yağı karıştırıldığı tespit edildi. Allah razı olsun tarım il müdürlüğümüzden. Daha sonra yalnız bu imhaya gidiyor fakat orada bir not da var, insan sağlığı için zararlı değil ama dolandırıcılığa girdiğinden dolayı bunlar mecburen imhaya gidiyor. Acaba bununla ilgili bu şekilde elinizde olan, depolarda bulunan ya da el koyduğunuz ürünler insan sağlığına zararlı değil ise bize yönlendirilse, imha edilmese; mümkün mü böyle bir şey?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRÜ MUHARREM SELÇUK – Bu taklit ve tağşiş konusunda mülkiyetin kamuya geçirilmesiyle ilgili bir husus var, bundan sonra tağşiş mal oluyor bunlar yani bizden çıkıyor, Maliye Bakanlığının tağşişle ilgili bir tasfiye kurumu var, oraya geçiyor ama onların da depolarında da yeterli muhafaza edebilecek güvenli bir birim bulunmadığından imhaya gidiyor. Belki bu da önerilerden bir tanesi olabilir yani taklit ve tağşiş edilen ürün konusu sağlıkla ilişkili bir husus değilse yani işte zeytinyağına pamuk yağı karıştırılması ya da pamuk yağına ayçiçeğinin karıştırılması gibi bir konuyla belki bu konu çalışılabilir; evet, bu konulardan bir tanesi olabilir.

BAŞKAN – Sizin raporunuzda çalışılmış bir bilgi bekleyelim o zaman.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRÜ MUHARREM SELÇUK – Bu olabilir, bu çalışılabilir, yalnız bu işletmecinin buradan hiçbir şekilde maddi bir menfaat temin etmemesi lazım, yoksa burada biz bunu teşvik ederiz. Yani “Yok olmadı, hayır kuruluşuna verelim.” gibi bir pozisyona geliriz...

BAŞKAN – Doğru.

ŞAHİNBEY BELEDİYESİ SOSYAL, SAĞLIK, KÜLTÜR, SPOR YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ SAYMANI SAİT ŞAHİN – Cezai müeyyide zaten uygulanıyor, kamu ihalelerine falan giremiyor.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRÜ MUHARREM SELÇUK – Yok, oradaki ceza dediğimiz şey: 16 bin lira bir cezası var o işlemin ama o adam o işlemi bizim gözümüzden kaçırdığında kazandığı para yüz binlerle ifade edilecek bir paradır. Onun için ceza olarak orada ciddi bir şey yok, bir de ona vergi affı getirir ki teşvik eder bir pozisyona da getirmeyelim onu. O konuyu bir istişare edelim biz.

BAŞKAN – Siz lütfen çalışın onu.

Her birinize ayrı ayrı teşekkür ediyorum...

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Başkanım...

BAŞKAN – Bir şey mi söyleyeceksiniz?

Buyurun.

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Biliyorum çok böldüm ara ara ama konuşmadığımız bir konuydu, israf ve gıda bankacılığı konusuna aslında değindiğimiz için iyi oldu hatırlatmak; tavsiye edilen tüketim tarihi ve son kullanma tarihi dünyadaki en büyük israf sebeplerinden bir tanesi. Şu anda Amerika’da Walmart ve işte İngiltere’de, Fransa’da çeşitli çalışmalar yapılıyor özel sektör tarafından, ne konuda yapılıyor? Tavsiye edilen tüketim tarihinin aslında zararlı bir tarih olmadığı, aslında o ürünün kalitesiyle ilgili özel firmanın “En iyi lezzeti bu tarihte alırsın.” dediği bir tarih ve bu tarihteki bir ürünün bağışlanmaması gibi bir durum söz konusu olmaması lazım. Fransa’da, Almanya’da, İngiltere’de yerinde yaptığımız ziyaretlerde de tavsiye edilen tüketim tarihi geçen ürünleri de ya da son günündekileri de bağışlayabiliyorlar. Bu çok ciddi bir israf azaltıyor ve bu ürünlerin hiçbir sağlık sıkıntısı yoktur. Son kullanma tarihi ayrı ama tavsiye edilen tüketim tarihi konusunu da gıda bankacılığı mevzuatında belirtmekte fayda var çünkü yanlış anlaşıldığı için israfa yol açıyor. Biz bu konuda bağışlanabilecek olan ürünleri çok defa bağışlayamadık.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRÜ MUHARREM SELÇUK – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRÜ MUHARREM SELÇUK – Burada bir yanlış anlama var, Türkiye’de de Avrupa’dakinden bir farkı yok, tavsiye edilen tüketim tarihi başka bir şeydir, son kullanma tarihi başka bir şeydir. Tavsiye edilen tüketim tarihi arkadaşımın da dediği gibi o tarihten sonra da o ürünün tüketilmeyeceği anlamına gelmiyor. Şu an meri mevzuatımız bu şekilde.

FAZLA GIDA AŞ TEMSİLCİSİ OLCAY SİLAHLI – Aynen bunu net bir şekilde gıda bankacılığı mevzuatında belirtmek yönlendirme adına faydalı olabilir.

BAŞKAN – Her birinize ayrı ayrı tekrar çok teşekkür ediyorum.

Benim açımdan ve Komisyonumuz açısından son derece verimli bir toplantı oldu.

Belki tekrar olacak ama her birinizden konuyla ilgili detaylı, etkili, yetkili bir rapor istiyoruz; raporumuzda değerlendireceğiz. Eğer uygun görürseniz bir zamanlama koyalım, on beş gün içinde raporumuzu alalım, biz de kendi raporumuzu çalışmaya devam edelim.

Tekrar teşekkür ediyorum.

Gündemimizde görüşülecek konu kalmadığı için toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 13.49